

Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju

Wyszczególnienie	Październik 2005		Styczeń- październik 2005
	zmiany w % w stosunku do		
	października 2004	września 2005	okresu styczeń- październik 2004
Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw.....	+2,1	+0,2	+1,8
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu)	-7,7	-1,7	x
Wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw.	+6,4	+2,2	+2,9
w tym w przemyśle.....	+5,2	+0,3	+2,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)	+7,6	+1,3	+3,0
górnictwo.....	-0,3	+2,9	-0,7
przetwórstwo przemysłowe	+8,8	+0,2	+3,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	-0,4	+14,3	+3,9
Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe)	+6,8	+4,3	+7,2
Mieszkania oddane do użytkowania	-4,0	-14,6	+4,7

Wyszczególnienie	Sierpień	Wrzesień	Październik
	zmiany w % w porównaniu z poprzednim miesiącem		
Ceny produkcji przemysłowej	+0,1	-0,3	0,0
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych.....	-0,1	+0,4	+0,4
w tym:			
żywność i napoje bezalkoholowe.....	-0,6	+0,6	+0,9
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	+0,2	+0,2	+0,1
mieszkanie.....	+0,1	+0,2	+0,5
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	+0,1	+0,2	+0,7
w tym nośniki energii	+0,2	+0,3	+1,2
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	0,0	0,0	0,0
transport	+1,2	+1,7	-0,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	+2,3	+3,4	-0,5

Wyszczególnienie a - 2004, b - 2005		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bezrobotni zarejestrowani (w tys.)	a	3293	3295	3266	3174	3093	3071	3042	3006	2971	2938	2943	3000
	b	3095	3095	3053	2958	2867	2827	2809	2783	2760	2712		
Stopa bezrobocia ¹⁾ (w %).....	a	20,6	20,6	20,4	19,9	19,5	19,4	19,3	19,1	18,9	18,7	18,7	19,0
	b	19,4	19,4	19,2	18,7	18,2	18,0	17,9	17,7	17,6	17,3		
Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys. osób	a	4669	4671	4667	4675	4681	4688	4688	4681	4685	4698	4689	4679
	b	4737	4745	4742	4754	4756	4770	4772	4776	4788	4797		
Produkcja sprzedana przemysłu ²⁾ :													
poprzedni miesiąc=100.....	a	93,7	102,0	117,1	97,0	93,3	102,8	96,0	101,8	109,0	99,7	99,0	97,7
	b	91,7	99,7	110,2	99,6	95,2	109,0	92,1	104,0	110,2	101,3		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	114,4	118,3	123,5	121,8	112,2	115,8	106,0	113,7	109,5	103,5	111,4	106,8
	b	104,6	102,3	96,3	98,9	100,9	106,9	102,6	104,8	105,9	107,6		
Produkcja budowlano-montażowa ²⁾ :													
poprzedni miesiąc=100.....	a	29,7	113,2	131,8	145,8	82,6	114,6	108,5	112,4	109,2	107,9	82,8	148,2
	b	32,6	108,2	111,9	124,8	122,3	122,2	97,9	102,1	113,3	104,3		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	83,2	93,6	106,2	125,9	86,6	85,6	85,7	102,6	100,1	104,1	104,3	107,8
	b	118,5	113,2	96,2	82,3	121,8	129,9	117,3	106,5	110,5	106,8		
Mieszkania oddane do użytku (od początku roku).....	a	11187	18744	28236	36573	43627	50229	57703	64894	72032	81566	91178	108117
	b	11864	19281	26189	34887	41982	48080	55808	65545	76258	85407		
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych:													
poprzedni miesiąc=100.....	a	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	b	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	b	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6		
grudzień poprzedniego roku=100.....	a	100,4	100,5	100,8	101,6	102,6	103,5	103,4	103,0	103,3	104,0	104,3	104,4
	b	100,1	100,0	100,2	100,5	100,8	100,6	100,4	100,3	100,7	101,1		
Wskaźnik cen produkcji przemysłowej:													
poprzedni miesiąc=100.....	a	100,8	100,7	101,5	102,1	101,3	99,8	100,2	100,3	99,9	100,4	99,6	98,7
	b	100,1	99,5	100,5	100,7	99,8	100,3	100,2	100,1	99,7	100,0		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,1	104,2	104,9	107,6	109,6	109,1	108,6	108,5	107,9	107,6	106,7	105,2
	b	104,5	103,2	102,2	100,9	99,5	100,0	100,0	99,8	99,5	99,1		

¹⁾ Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo; dane prezentuje się po uwzględnieniu korekty liczby pracujących w rolnictwie indywidualnym, dokonanej na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonych w 2002 r. ²⁾ Wskaźniki dynamiki obliczono przy wykorzystaniu cen stałych 2000 r.

(dok.)

Wyszczególnienie a - 2004, b - 2005	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen zestawu pasz ¹⁾ a	6,5	6,8	7,8	8,2	8,5	9,3	7,3	9,3	11,6	11,1	10,9	10,5
b	8,4	8,4	8,3	7,6	7,6	7,4	6,5	7,0	7,5	7,2		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ²⁾ (w zł) a	2325,72	2377,37	2427,28	2427,09	2353,56	2405,01	2428,12	2412,66	2439,59	2386,34	2504,99	2748,11
b	2385,39	2411,49	2480,50	2471,22	2423,92	2512,78	2506,55	2480,56	2483,99	2538,88		
poprzedni miesiąc=100 a	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
b	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
b	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw przeciętna miesięczna 2000=100 a	103,2	105,4	107,3	106,4	102,1	103,5	104,6	104,3	105,1	102,2	107,0	117,3
b	101,8	102,9	105,8	105,0	102,7	106,7	106,7	105,7	105,4	107,4		
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ³⁾ - od początku roku (w %) a	.	.	5,9	.	.	6,5	.	.	6,4	.	.	6,0
b	.	.	5,1	.	.	5,2	.	.	5,4	.	.	
Wskaźnik rentowności obrotu netto ⁴⁾ - od początku roku (w %) a	.	.	4,7	.	.	5,2	.	.	5,1	.	.	4,8
b	.	.	3,7	.	.	4,0	.	.	4,2	.	.	
Wynik budżetu państwa - od początku roku (w mln zł) a	-4138,2	-9346,1	-11803,7	-10781,3	-15185,6	-19729,8	-23066,8	-25793,3	-28840,9	-30641,8	-33819,7	-41417,1
b	-1403,0	-8884,4	-12725,7	-13650,8	-18134,4	-18247,8	-17330,9	-18537,2	-17782,0	-20582,0		
Kurs 100 dolarów USA w zł - NBP a	373,49	384,57	389,03	395,87	393,60	378,67	364,30	364,34	358,27	346,02	328,30	309,54
b	310,33	306,01	304,92	320,53	329,09	333,65	339,92	328,71	319,52	326,60		
Kurs 100 euro - NBP a	471,16	485,42	476,83	475,81	472,90	459,32	446,86	443,55	437,64	432,35	426,20	414,38
b	408,16	398,41	402,09	415,10	418,27	406,03	409,73	404,50	392,47	392,61		
Handel zagraniczny w mln zł												
eksport a	18319,8	20376,3	24302,0	23908,8	22031,0	23483,2	21976,7	21180,0	25557,6	25024,3	24777,3	21165,4
b	21253,5	21462,0	23192,0	24600,8	22814,2	25175,4	23221,7	22337,2	25522,4	.		
import a	21723,1	22557,6	29929,7	33166,9	27217,4	28150,5	26751,2	24990,5	29481,4	28315,3	27767,7	25545,0
b	23065,5	23790,0	26862,4	27522,5	27063,0	27930,2	26297,0	25828,8	28612,2	.		
saldo a	-3403,3	-2181,3	-5627,7	-9258,1	-5186,4	-4667,3	-4774,5	-3810,5	-3923,8	-3291,0	-2990,4	-4379,6
b	-1812,0	-2328,0	-3670,4	-2921,7	-4248,8	-2754,8	-3075,3	-3491,6	-3089,8	.		

¹⁾ Zestaw pasz obejmuje: 0,58 kg ziemniaków, 0,35 kg zbóż według cen targowiskowych i 0,07 kg mieszanki „PT-2” według cen detalicznych. ²⁾ Łącznie z obowiązkową składką na ubezpieczenia społeczne. ³⁾ Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ⁴⁾ Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

Wstęp

W październiku br. umocniły się tendencje wzrostowe obserwowane już wcześniej w wielu obszarach gospodarki. Spowolnieniu uległ wzrost cen konsumpcyjnych w ujęciu rocznym, niższe niż przed rokiem były ceny producentów w przemyśle. Wzrosła siła nabywcza płac w sektorze przedsiębiorstw oraz świadczeń społecznych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Kontynuowane były pozytywne tendencje na rynku pracy – zwiększało się zatrudnienie w większości badanych sekcji, zmniejszała się liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia. W okresie trzech kwartałów br. wyniki finansowe badanych podmiotów były korzystne, chociaż słabsze od wysokich przed rokiem. Wyższy od notowanego w I półroczu br. był wzrost nakładów ogółem badanych przedsiębiorstw.

W październiku br. dynamika **produkcji sprzedanej przemysłu** w ujęciu rocznym była wyższa od notowanej w poprzednich okresach - wzrost wyniósł 7,6%, a po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym - 6,8%. Produkcja była wyższa niż przed rokiem w przetwórstwie przemysłowym (o 8,8%), przy spadku w górnictwie (o 0,3%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (o 0,4%). Utrzymał się wysoki wzrost m.in. produkcji maszyn i urządzeń, wyrobów z metali, wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych, drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny. W okresie styczeń-październik br. produkcja była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 3,0%, w tym w przedsiębiorstwach wytwarzających głównie dobra inwestycyjne - o ok. 8%. Wydajność pracy w przemyśle zwiększyła się o 1,8%, przy wzroście zatrudnienia o 1,2%.

Październik był kolejnym miesiącem wzrostu w skali roku **produkcji budowlano-montażowej** - wyniósł on 6,8%, a po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych - 9,8%. W okresie dziesięciu miesięcy br. produkcja przewyższyła poziom ubiegłoroczny o 7,2%, przy nieznacznym spadku zatrudnienia.

W październiku br. wzrost **sprzedaży detalicznej** w skali roku wyniósł 5,7% (wobec 2,9% odpowiednio przed miesiącem), a w okresie styczeń-październik br. - 0,6%. **Sprzedaż usług w transporcie** była o 3,6% wyższa niż w październiku ub. roku, a w okresie dziesięciu miesięcy br. jej spadek uległ zmniejszeniu do 0,3%.

W **handlu zagranicznym** po dziewięciu miesiącach br. utrzymał się wzrost eksportu (liczonego w zł) w ujęciu rocznym i spadek importu. Obroty liczone w walutach (zarówno w euro, jak i dolarach) były wyższe niż przed rokiem. Ujemne saldo wymiany zmniejszyło się, głównie na skutek znacznej jego poprawy z krajami UE. W porównaniu z okresem styczeń-sierpień ub. roku pogorszeniu uległ wskaźnik terms of trade (101,6).

Sytuacja finansowa badanych przedsiębiorstw w okresie trzech kwartałów br. była dobra, chociaż mniej korzystna niż przed rokiem. Wolniejszy wzrost przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania był przyczyną pogorszenia wyników finansowych brutto i netto. W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku nieco słabsze były też podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe badanych podmiotów (z wyjątkiem wskaźników płynności). Udział sprzedaży eksportowej w sprzedaży produktów, towarów i materiałów badanych podmiotów utrzymał się na poziomie sprzed roku (18,8%), przy nieznacznym wzroście odsetka przedsiębiorstw sprzedających na eksport (o 0,5 pkt, do 47,0%). W porównaniu z rokiem ubiegłym

wyniki finansowe eksporterów były słabsze. Osiągnięte przez nich podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe kształtowały się korzystniej niż dla ogółu przedsiębiorstw. Jednak w większym stopniu niż w całej badanej zbiorowości obniżył się wśród eksporterów udział przedsiębiorstw wykazujących zysk.

Nakłady ogółem w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 49 osób w okresie trzech kwartałów br. były w cenach stałych o 7,4% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,5% w I półroczu br.), w tym nakłady na budynki i budowle zwiększyły się o 6,9%, a zakupy – o 7,6%. Największy wzrost nakładów miał miejsce m.in. w górnictwie, budownictwie, pośrednictwie finansowym, transporcie, gospodarce magazynowej i łączności, w przetwórstwie przemysłowym wystąpił niewielki spadek nakładów.

W październiku br. **cenę konsumpcyjną** wzrosły o 0,4%, głównie w wyniku podwyżek cen żywności. W ujęciu rocznym obserwowano spowolnienie ich wzrostu – do 1,6% (wobec 1,8% w poprzednim miesiącu). W październiku nie odnotowano istotnych zmian **cen producentów**. W przemyśle nadal pozostają one na poziomie niższym niż przed rokiem, a w budownictwie utrzymuje się ich umiarkowany wzrost.

W październiku br. przeciętne **wynagrodzenia** nominalne w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w ujęciu rocznym o 6,4%, co było w znacznym stopniu związane z wypłatami nagród (w górnictwie oraz w sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność). W rezultacie, siła nabywczą płac była wyższa niż przed rokiem o 4,8%. W okresie dziesięciu miesięcy wzrost płac realnych wyniósł odpowiednio 0,6%. Październik był piątym z kolei miesiącem wzrostu realnych **emerytur i rent** w systemie pracowniczym (o 0,8%), przy utrzymującym się spadku siły nabywczej świadczeń społecznych rolników indywidualnych (o 0,6%).

Na **rynku pracy** obserwowano symptomy dalszej poprawy, ale sytuacja pozostaje bardzo trudna. Październik był kolejnym miesiącem wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym (o 2,1%). Nadal najwyższą dynamiką charakteryzowały się sekcje związane z działalnością usługową, tj. obsługa nieruchomości i firm, hotele i restauracje oraz handel i naprawy. Spadek zatrudnienia utrzymał się m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę oraz górnictwie. W okresie styczeń–październik br. zatrudnienie zwiększyło się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 1,8%.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu października br. wyniosła 2712,1 tys. osób i była mniejsza o 226,1 tys. niż przed rokiem oraz o 48,0 tys. niż w końcu września br. Stopa bezrobocia zmniejszyła się do 17,3%, tj. o 1,4 pkt w stosunku rocznym oraz o 0,3 pkt w porównaniu z poprzednim miesiącem.

Na **rynku rolnym** w październiku br. utrzymał się spadek cen zbóż i żywca wieprzowego w skali roku. Niższe niż przed rokiem były również ceny mleka i żywca drobiowego. Wzrosły natomiast ceny żywca wołowego, młodego bydła rzeźnego i ziemniaków. Pogorszył się wskaźnik opłacalności tuczu trzody chlewnej¹ z 12,0 przed rokiem do 11,7.

Deficyt **budżetu państwa** po dziesięciu miesiącach br. wyniósł 20582,0 mln zł, co stanowiło 58,8% kwoty założonej w ustawie budżetowej na cały rok.

¹ Mierzony relacją cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach.

Rynek pracy

W październiku br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było większe niż przed rokiem. Najwyższy wzrost obserwowano w sekcjach, zajmujących się działalnością usługową. Bezrobocie w październiku br. obniżyło się w dużo większym stopniu niż odpowiednio przed rokiem.

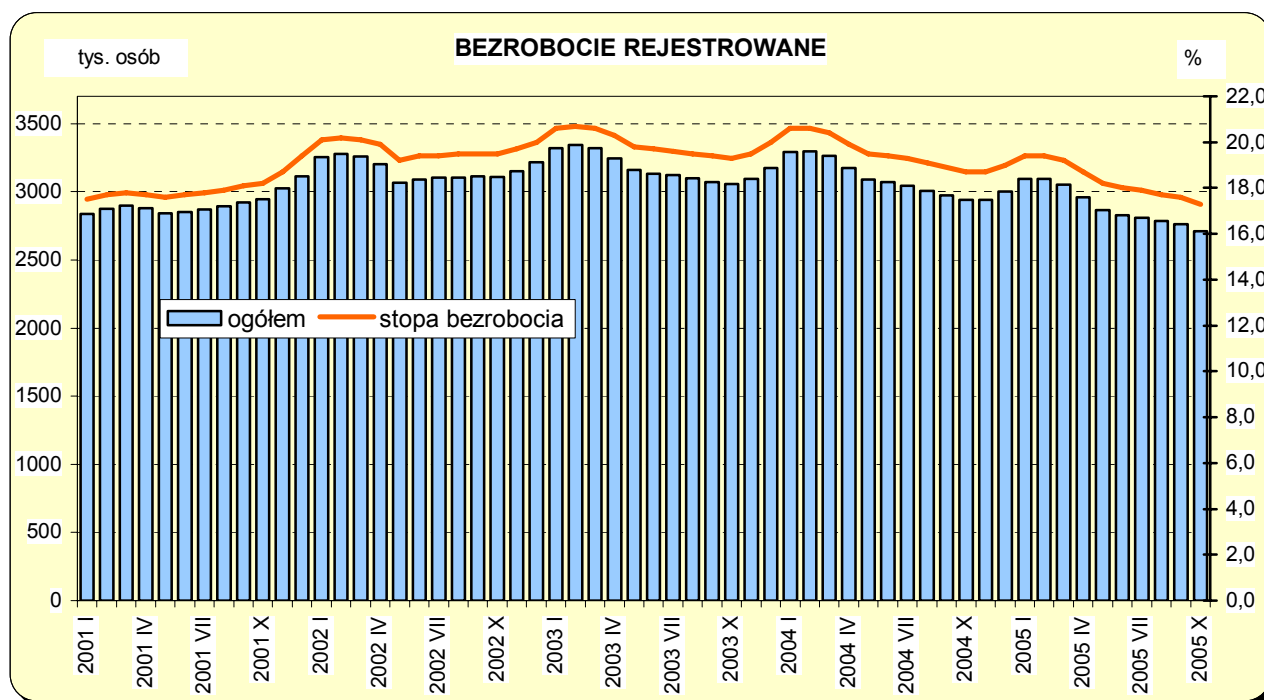
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. ukształtowało się na poziomie 4797,5 tys. osób i było o 2,1% większe niż przed rokiem (wobec spadku odpowiednio o 0,4% w poprzednim roku). Nadal największy wzrost zatrudnienia notowano w obsłudze nieruchomości i firm (o 6,7%), hotelach i restauracjach (o 5,4%) oraz handlu i naprawach (o 4,8%). W przetwórstwie przemysłowym zatrudnienie także zwiększyło się (o 2,0%), w dużo większym stopniu niż przed rokiem. Październik br. był piątym z kolei miesiącem wzrostu w ujęciu rocznym zatrudnienia w budownictwie (o 0,3%), podczas gdy przed rokiem notowano stosunkowo głęboki spadek w tej sekcji. W pozostałych sekcjach zatrudnienie nadal zmniejszało się. Wśród działów sektora przedsiębiorstw o dużym udziale w zatrudnieniu, najwięcej wzrosło zatrudnienie w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, handlu detalicznym; naprawie artykułów użytku osobistego i domowego, produkcji wyrobów z metali oraz wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych, natomiast obniżyło się - m.in. w produkcji odzieży i wyrobów futrzarskich.

W okresie styczeń-październik br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 4765,7 tys. osób i było o 1,8% wyższe niż przed rokiem (wobec spadku odpowiednio o 0,9% w ub. roku).

Przeciętne zatrudnienie w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

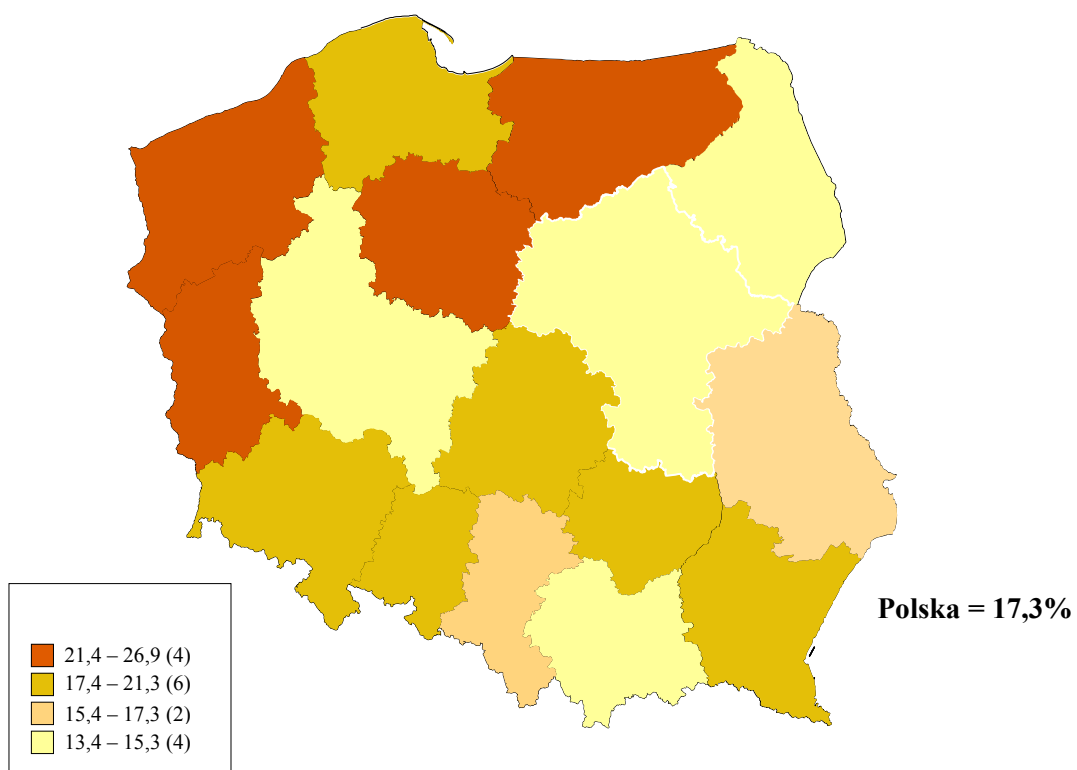
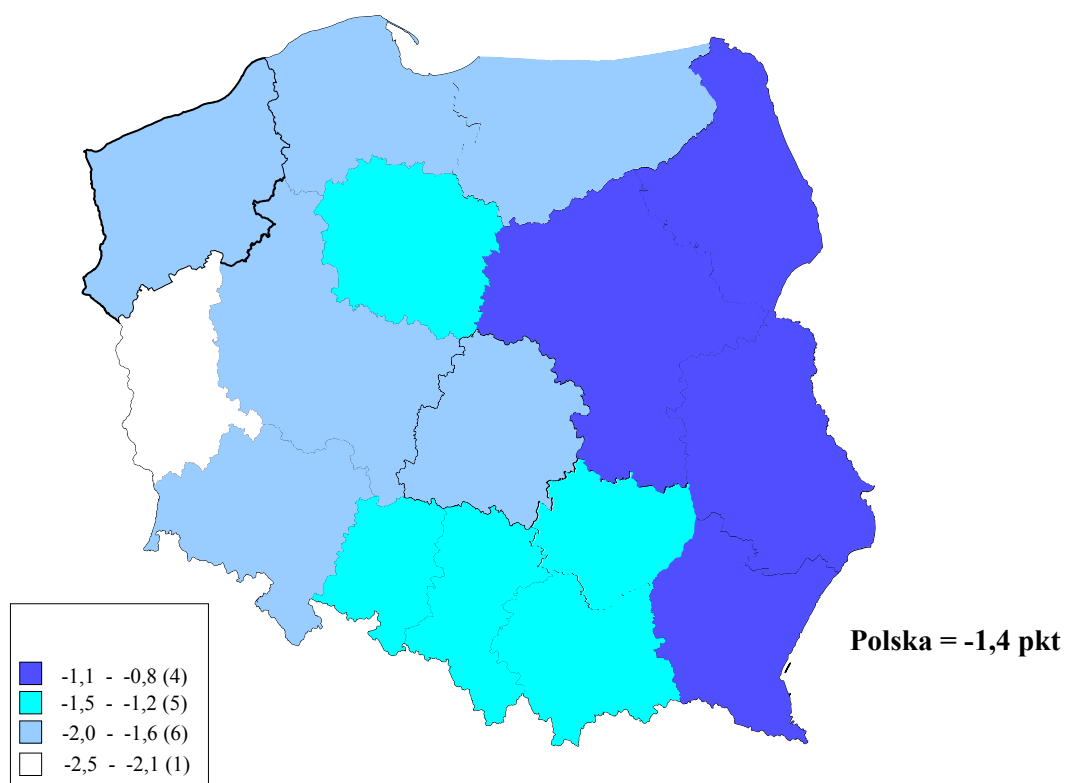
Wyszczególnienie	Ogółem			
	2005			
	X		I-X	
	w tys.	X 2004=100	w tys.	I-X 2004=100
Sektor przedsiębiorstw	4797,5	102,1	4765,7	101,8
w tym:				
Przemysł.....	2434,0	101,1	2422,9	101,2
górnictwo.....	183,5	97,2	185,3	96,3
przetwórstwo przemysłowe.....	2048,7	102,0	2033,1	102,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę.....	201,8	95,9	204,6	96,3
Budownictwo	324,0	100,3	314,7	99,8
Handel i naprawy	859,3	104,8	851,3	104,8
Hotele i restauracje.....	81,8	105,4	82,3	104,3
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	480,4	99,2	483,5	98,9
Obsługa nieruchomości i firm.....	451,7	106,7	445,4	104,1

Liczba **zarejestrowanych bezrobotnych** nadal obniżała się (o 48,0 tys. w stosunku do września br.) i w końcu października br. ukształtowała się na poziomie 2712,1 tys. osób, tj. znacznie niższym niż przed rokiem (o 226,1 tys.).

Utrzymał się również spadek **stopy bezrobocia**, która w końcu października br. wyniosła 17,3% (wobec 17,6% we wrześniu) i była o 1,4 pkt mniejsza niż przed rokiem. We wszystkich województwach wystąpił jej spadek w ujęciu rocznym, w tym największy - w województwach o najwyższej stopie bezrobocia, tj. m.in. w woj. lubuskim (o 2,5 pkt), zachodniopomorskim (o 1,9 pkt) oraz warmińsko-mazurskim (o 1,7 pkt). W najmniejszym stopniu obniżyła się ona w woj. podkarpackim (o 0,8 pkt).

W październiku br. zwiększyła się w ujęciu rocznym liczba nowych rejestracji bezrobotnych w urzędach pracy, jednak w dużo większym stopniu wzrosła liczba osób skreślonych z ewidencji. Liczba **nowo zarejestrowanych** bezrobotnych wyniosła 253,7 tys. osób, tj. o 14,9 tys. więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Udział osób rejestrujących się po raz kolejny wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 1,8 pkt, do 76,7%. Zmniejszył się natomiast udział osób rejestrujących się po raz pierwszy z 25,1% w październiku ub. roku, do 23,3%. Osoby dotychczas niepracujące stanowiły 31,6% bezrobotnych nowo zarejestrowanych ogółem (wobec 30,5% przed rokiem).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2005 R.**Stan w końcu października****ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO****W okresie październik 2004 r. – październik 2005 r.**

Z ewidencji **skreślono** 301,6 tys. osób bezrobotnych, tj. o 30,3 tys. więcej niż w październiku ub. roku. Spośród wyrejestrowanych w październiku br., największą grupę nadal stanowiły osoby, które podjęły pracę - 126,8 tys., tj. o 12,0 tys. więcej niż przed rokiem. Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 109,5 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 17,3 tys. osób (w październiku ub. roku odpowiednio 104,4 tys. i 10,4 tys.). Spośród pozostałych osób wykreślonych z ewidencji, zmniejszył się (o 1,8 pkt) udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy, do 31,1%. Mniejszy był też udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu, który wyniósł 13,6% (wobec 14,6% przed rokiem). Nie uległ natomiast istotnym zmianom udział osób bezrobotnych, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (3,5%).

Nie zmienia się znacząco udział grup osób pozostających **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych ogółem. Największą grupę nadal stanowią długotrwale bezrobotni² (w końcu października br. - 67,0% ogółu bezrobotnych). Osoby poniżej 25 roku życia stanowiły 22,4% bezrobotnych ogółem, a powyżej 50 roku życia – 16,0%. Kwalifikacji zawodowych nie posiadało 14,4% zarejestrowanych osób, 3,4% samotnie wychowywało małe dzieci, a 2,8% to niepełnosprawni.

Dużo wyższa niż w październiku ub. roku była liczba **ofert zatrudnienia** zgłoszona do urzędów pracy – 83,7 tys. (wobec 66,4 tys.), w tym z sektora prywatnego – 63,6 tys. (wobec 51,8 tys.). Spośród wszystkich ofert, 19,5% dotyczyło stażu, 9,3% - przygotowania zawodowego w miejscu pracy, 3,1% adresowanych było do osób, które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę, a 2,7% - do osób niepełnosprawnych.

Udział osób **nieposiadających prawa do zasiłku** zwiększył się w ujęciu rocznym o 1,3 pkt, do 87,5%.

Rolnictwo

W październiku br. średnia temperatura powietrza wyniosła 9,5°C i była wyższa o 1,2°C od średniej z wielolecia, a średnia suma opadów (13,0 mm) – niższa o 72%.

Ciepła i bardzo sucha pogoda niekorzystnie wpłynęła na kiełkowanie ziarna, wschody, wzrost oraz rozwój zbóż ozimych i rzepiku ozimego. Na terenach, gdzie odnotowano silne przesuszenie gleby wzrost ozimin był spowolniony. Stan upraw ozimych w październiku br. oceniono na 3,3-3,1 stopnia kwalifikacyjnego (3,7–3,6 stopnia przed rokiem).

² Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

W drugiej dekadzie października zakończono wykopki ziemniaków, a do końca miesiąca na ogół przeprowadzono utrudniony przez suszę zbiór buraków cukrowych.

Na rynku rolnym w październiku br., przy mniejszych niż przed miesiącem dostawach zbóż do skupu, odnotowano niewielki wzrost ich cen. Rosnąca podaż ziemniaków wpłynęła na utrzymanie tendencji spadkowej ich cen. Obniżyły się również ceny podstawowych produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyjątkiem cen skupu mleka. Ceny skupu większości podstawowych produktów rolnych, oprócz cen skupu ziemniaków i żywca wołowego były niższe niż przed rokiem.

Według danych meldunkowych³, **skup zbóż podstawowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w okresie lipiec-październik br. wyniósł 3017,1 tys. t i był o 5,2% mniejszy niż przed rokiem, w tym pszenicy skupiono 2172,3 tys. t i żyta 330,1 tys. t, tj. mniej odpowiednio o 5,2% i o 28,0%. Skup ten stanowił 11,5% tegorocznych zbiorów (przed rokiem 12,0%), w tym pszenicy – 25,4%, a żyta – 9,8%. W październiku br., przy skupie zbóż mniejszym o ok. 37% niż przed miesiącem (w tym pszenicy - mniejszym o ok. 34% i żyta - o ok. 57%), średnie ceny skupu pszenicy (35,75 zł/dt) i żyta (27,40 zł/dt) były jedynie nieco większe niż we wrześniu br. (odpowiednio o 0,3% i o 0,8%), ale nadal wyraźnie niższe niż przed rokiem (odpowiednio o 16,1% i o 13,8%). Ceny targowiskowe pszenicy (42,96 zł/dt) i żyta (33,23 zł/dt) były również wyższe niż przed miesiącem - odpowiednio o 0,2% i o 4,3%.

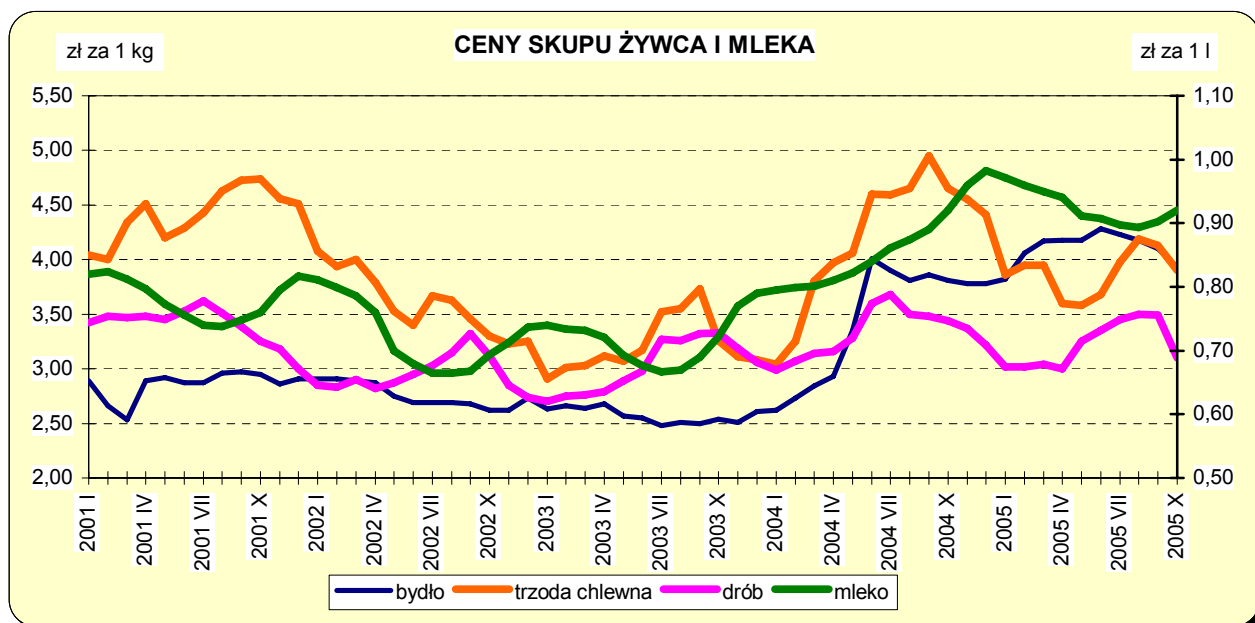
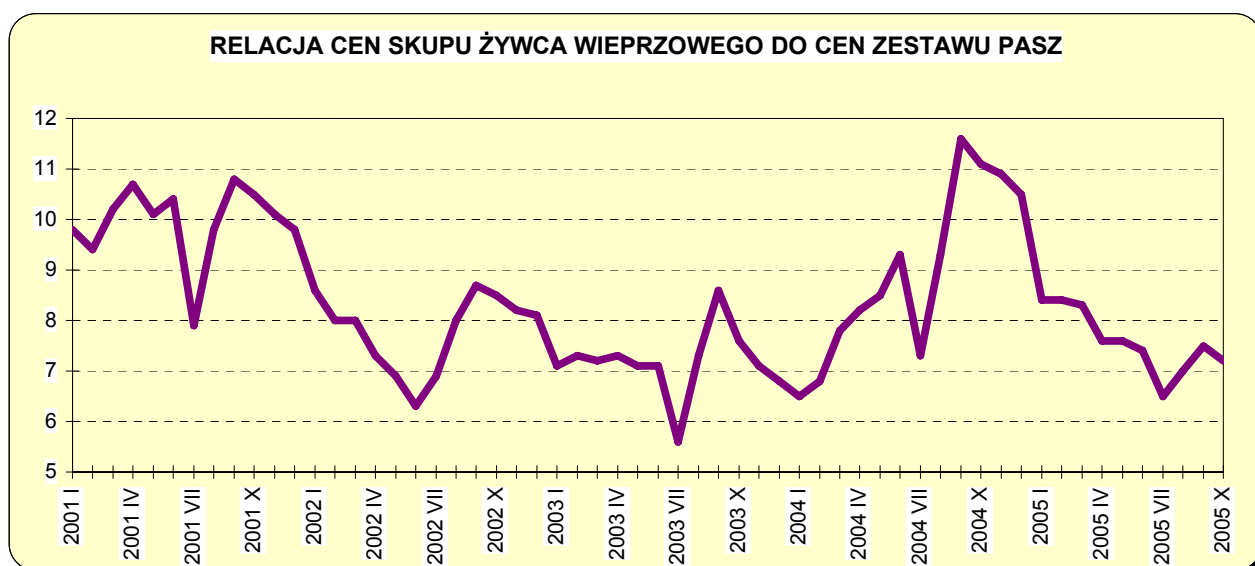
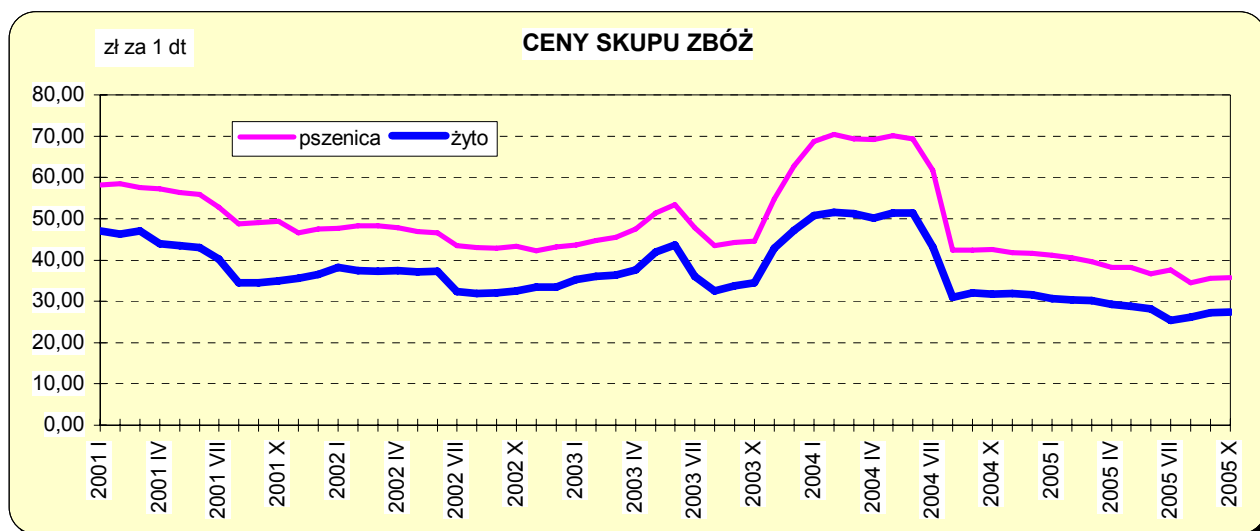
W okresie lipiec-październik br. **skup ziemniaków** (628,8 tys. t) był o 16,6% mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br. za 1 dt ziemniaków w skupie płacono 19,74 zł, tj. o 8,3% mniej niż we wrześniu, ale o 5,4% więcej niż przed rokiem, a na targowiskach – 60,52 zł/dt, tj. o 4,1% mniej niż przed miesiącem.

Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	Październik 2005		Styczeń-Październik 2005		
	w tys. t	miesiąc poprzedni= =100	analogiczny okres ub. roku=100		w tys. t
O g ó ł e m^{a)}	166,4	99,9	108,1	103,4	1970,9
w tym:					
wołowy (łącznie z cielęcym)	12,0	108,1	105,4	101,1	179,1
wieprzowy	84,7	108,1	115,4	100,9	1065,8
drobiowy	69,2	90,2	101,1	108,4	717,4

^{a)} Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy.

³ Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

W październiku br. przy zwiększonej podaży, **cena skupu żywca wieprzowego** (3,90 zł/kg), która w dwóch poprzednich miesiącach kształtowała się na poziomie powyżej 4 zł za 1 kg, obniżyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca o 5,7% i była o 16,2% niższa niż przed rokiem. Na targowiskach cena żywca wieprzowego wyniosła średnio 4,03 zł i była o 1,0% niższa niż we wrześniu. Spadek cen żywca wieprzowego, przy jednoczesnym wzroście cen zbóż, wpłynął na obniżenie opłacalności tuczu trzody chlewnej. W październiku relacje cen trzody chlewnej do cen zbóż pogorszyły się w stosunku do poprzedniego miesiąca. Relacja średniej ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do 1 kg żyta (wg cen targowiskowych) wyniosła 11,7 (wobec 13,0 przed miesiącem i 12,0 przed rokiem), a do zestawu pasz – 7,2 (wobec odpowiednio 7,5 i 11,1). Ceny prosiąt w październiku br. obniżyły się w stosunku do poprzedniego miesiąca o 1,8% do ok. 127 zł/szt i był to najniższy ich poziom od początku br.

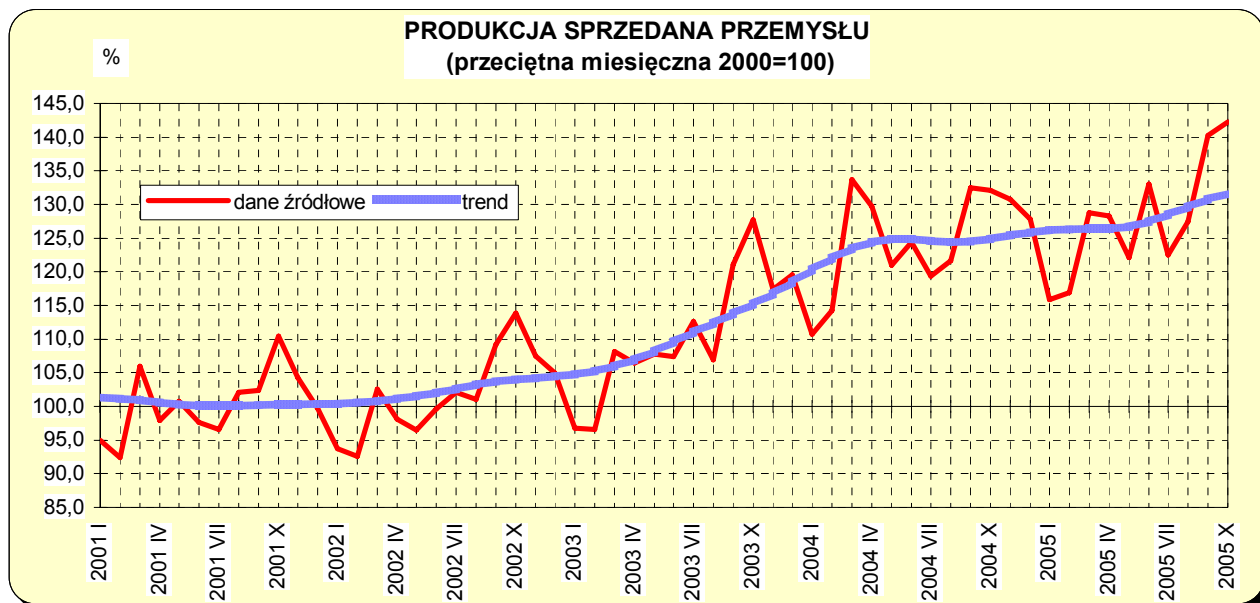
Pomimo zmniejszonej podaży żywca drobiowego (o 9,8% w skali miesiąca), **ceny drobiu rzeźnego** obniżyły się o 11,3% do 3,10 zł/kg i były o 9,9% niższe niż przed rokiem.

W październiku br., przy zwiększonych dostawach **żywca wołowego** do skupu, jego **ceny** (3,93 zł/kg) w czwartym z kolei miesiącu obniżyły się (o 4,2%), jednak były nadal wyższe niż przed rokiem (o 3,2%). Na targowiskach za 1 kg żywca wołowego płacono 4,17 zł, tj. o 0,2% mniej niż we wrześniu.

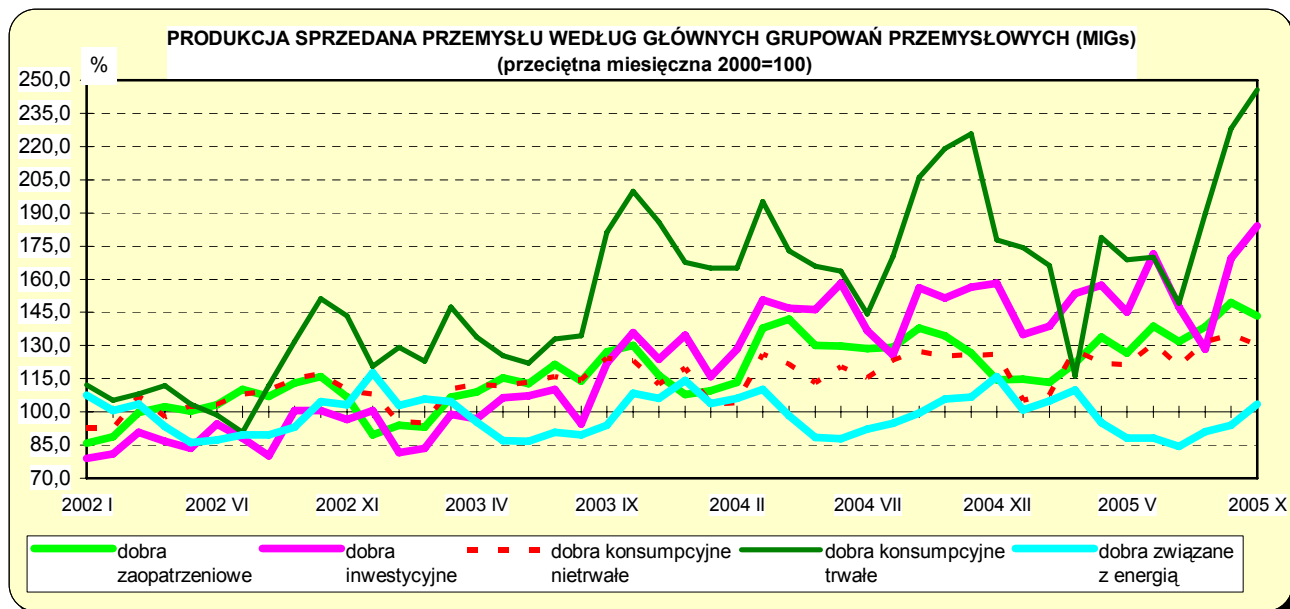
Skup mleka w okresie styczeń-październik br. wyniósł 7158,6 mln l i był o 9,8% większy niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br. przy skupie mleka (701,3 mln l) o 4,2% mniejszym niż we wrześniu br., ale o 10,9% większym niż w październiku ub. roku, za 100 l mleka płacono średnio 92,04 zł, tj. o 2,0% więcej niż przed miesiącem i o 0,3% mniej niż przed rokiem.

Przemysł

W październiku br. **produkcja sprzedana przemysłu** była większa niż przed rokiem o 7,6%. Wzrosła produkcja w przetwórstwie przemysłowym – o 8,8%, obniżyła się natomiast w górnictwie – o 0,3%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę – o 0,4%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym wzrost produkcji sprzedanej wyniósł 6,8% w skali roku, natomiast w stosunku do września br. odnotowano wzrost o 1,7%.

W okresie styczeń-październik br. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie o 3,0% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 13,2% przed rokiem). Najszybciej rosła sprzedaż w przedsiębiorstwach wytwarzających głównie dobra inwestycyjne⁴ – o ok. 8%. Słabszy wzrost odnotowano w jednostkach produkujących głównie dobra konsumpcyjne trwałe i nietrwałe (po ok. 4%) i zaopatrzeniowe (o ok. 2%). W przedsiębiorstwach wytwarzających głównie dobra związane z energią wystąpił spadek o ok. 2%.

⁴ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwałe i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 586/2001 z dnia 26 marca 2001 r. dotyczącym przepisów wykonawczych do Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 w sprawie statystyki krótkookresowej.

Wydajność pracy w okresie styczeń-październik br. była o 1,8% wyższa niż przed rokiem, przy większym o 1,2% przeciętnym zatrudnieniu.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004		2005		2004	
	X	I-X	X	I-X		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Przemysł	103,5	113,2	107,6	103,0	100,0	100,0
górnictwo	97,3	101,9	99,7	99,3	5,1	5,0
przetwórstwo przemysłowe	104,1	115,5	108,8	103,1	84,5	85,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	100,7	98,1	99,6	103,9	10,4	10,0
Z przemysłu ogółem - działy:						
górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	89,3	103,0	97,8	93,5	3,4	3,5
produkcja artykułów spożywczych i napojów	99,1	105,6	107,5	105,0	18,0	17,8
włókiennictwo	100,5	110,3	94,8	95,3	1,3	1,5
produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	94,1	93,4	82,1	88,6	1,0	1,1
produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	100,1	113,0	113,9	105,2	2,7	2,7
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	96,7	107,6	95,0	88,3	5,7	5,6
produkcja wyrobów chemicznych	108,1	109,3	99,5	102,7	6,3	6,2
produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	97,2	115,9	117,2	107,3	4,7	4,6
produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	95,7	113,2	113,3	100,6	3,9	4,1
produkcja metali	113,4	121,0	90,9	91,4	4,4	5,1
produkcja wyrobów z metali	103,0	118,9	116,1	110,5	5,4	5,1
produkcja maszyn i urządzeń	99,7	116,7	124,5	115,6	4,8	4,3
produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	111,6	120,4	96,1	99,2	3,1	3,4
produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	129,2	128,4	107,9	102,4	1,8	2,0
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	121,9	157,3	114,2	104,3	9,2	9,1
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	103,2	130,8	205,0	110,8	1,7	1,6
produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna	103,8	115,9	107,2	103,0	3,7	3,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	101,2	98,2	99,7	104,6	9,5	9,0

W porównaniu z październikiem ub. roku wyższy poziom produkcji sprzedanej notowano w 15 spośród 29 działów. Znacznie zwiększyła się m.in. produkcja:

- maszyn i urządzeń – o 24,5% (w tym m.in. pozostałego sprzętu gospodarstwa domowego – o 41,6%, urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania energii mechanicznej, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych – o 26,0%),
- wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych – o 17,2% (wzrost w obu grupach),

- wyrobów z metali – o 16,1% (m.in. obróbka metali i nakładanie powłok na metale; obróbka mechaniczna elementów metalowych – o 51,7%, produkcja cystern, pojemników i zbiorników metalowych, grzejników i kotłów c.o. – o 25,2%),
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 14,2% (wzrost we wszystkich grupach),
- drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny – o 13,9% (wzrost we wszystkich grupach),
- wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych – o 13,3% (m.in. wyrobów betonowych i gipsowych – o 24,4%, płytek ceramicznych – o 19,9%),
- pozostałego sprzętu transportowego – ponad 2-krotnie (w tym - ponad 3-krotnie w produkcji i naprawie statków i łodzi).

W produkcji artykułów spożywczych i napojów, mającej największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu, wzrost wyniósł 7,5%, w tym m.in. w przetwórstwie owoców i warzyw – 15,1%, produkcji gotowych pasz dla zwierząt – 11,3%, produkcji, przetwórstwie i konserwowaniu mięsa i wyrobów z mięsa – 10,8%, produkcji pozostałych artykułów spożywczych – 10,8%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – 6,1%, przy spadku m.in. produkcji napojów – o 2,9%.

Niższa niż w październiku ub. roku była produkcja w 13 działach przemysłu, w tym m.in. produkcja:

- odzieży i wyrobów futrzarskich – o 17,9% (spadek we wszystkich grupach),
- metali – o 9,1% (m.in. żeliwa i stali oraz stopów żelaza – o 16,6%),
- koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 5,0% (spadek w obu grupach),
- maszyn i aparatury elektrycznej – o 3,9% (m.in. akumulatorów, ogniw i baterii galwanicznych – o 16,9%, izolowanych drutów i przewodów – o 16,7%).

Z obserwowanych w październiku br. 243 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 132 była wyższa niż przed rokiem. Wzrost w skali roku odnotowano m.in. w produkcji produktów uboju trzody chlewnej, mięsa drobiowego, mleka, piwa, papierosów, tarcicy iglastej, benzyny silnikowej, benzyny nieetylizowanej (bezołowiowej), nawozów fosforowych, cementu, miedzi rafinowanej, chłodziarek i zamrażarek, maszyn pralniczych automatycznych, samochodów osobowych, pojazdów do transportu publicznego. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 105 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. gazu ziemnego, koksu, wodorotlenku sodowego, opon ciągnikowych oraz do maszyn i urządzeń rolniczych, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), rur stalowych, odkurzaczy, aparatów telefonicznych, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych, wagonów kolejowych towarowych.

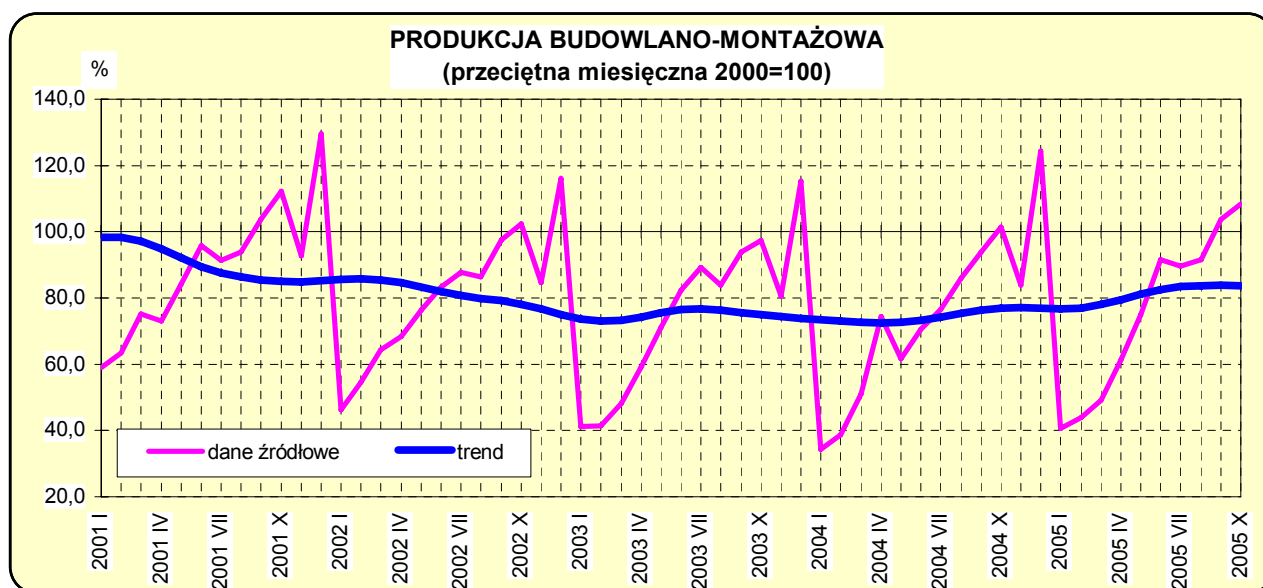
W listopadzie br., według wstępnych wyników badań, **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym kształtuje się na poziomie dodatnim, mniej optymistycznym od notowanego w październiku. W najbliższych trzech miesiącach prognozowane jest rozszerzenie portfela zamówień i poziomu produkcji jednak w skali niższej od wykazanej

w październiku. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw może się poprawić w niewielkim tylko stopniu. Trzymiesięczna prognoza zatrudnienia jest nadal pesymistyczna, oczekuje się, że skala zwolnień pracowników będzie nieco wyższa od sygnalizowanej w przewidywaniach z października.

Stan zapasów wyrobów gotowych w listopadzie nieznacznie przekracza poziom uznawany przez producentów za wystarczający. Nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych nadal sygnalizują przedsiębiorstwa produkujące m.in. wyroby włókiennicze, skóry wyprawione i wyroby z nich, wyroby z pozostałych surowców niemetalicznych.

Budownictwo

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w październiku br. na terenie kraju przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób była o 6,8% wyższa niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku wzrost o 4,1%). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym wzrost produkcji w skali roku wyniósł 9,8%, a w stosunku do września br. produkcja zmniejszyła się o 0,5%.

W okresie styczeń-październik br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 7,2%, w wyniku wzrostu sprzedaży zarówno robót o charakterze inwestycyjnym (o 7,6%), jak i remontowym (o 6,0%). Udział robót inwestycyjnych w ogólnej produkcji budowlano-montażowej zwiększył się nieznacznie (o 0,3 pkt) do 72,1%. Wzrost produkcji obserwowano we wszystkich grupach przedsiębiorstw budowlanych.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004		2005		2004	
	X	I-X	X	I-X		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
O g ó ł e m	104,1	96,3	106,8	107,2	100,0	100,0
z tego roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym.....	100,6	93,6	108,6	107,6	72,1	71,8
remontowym.....	113,0	104,1	102,6	106,0	27,9	28,2
Z ogółem – grupy przedsiębiorstw:						
przygotowanie terenu pod budowę.....	73,0	69,5	185,9	184,9	1,3	0,7
wznoszenie budynków i budowli;						
inżynieria lądowa i wodna	105,4	97,1	105,6	107,4	84,1	84,1
wykonywanie instalacji budowlanych	92,6	90,3	111,3	100,3	12,5	13,2
wykonywanie robót budowlanych						
wykończeniowych.....	137,2	125,0	110,2	110,9	2,1	2,0

W listopadzie br., według wstępnych danych, **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie dodatnim, nieco niższym niż w październiku. W najbliższych trzech miesiącach przewidywany jest wzrost portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe, ale w skali mniejszej niż prognozowano przed miesiącem. Oczekiwania związane z produkcją oraz prognozy dotyczące sytuacji finansowej przedsiębiorstw są optymistyczne, ale również ostrożniejsze od ocen z października.

W listopadzie br. do największych barier w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorstwa zaliczają m.in. konkurencję ze strony innych firm oraz koszty zatrudnienia – znaczenie tych barier zwiększyło się w skali roku. W porównaniu z listopadem ub. roku najbardziej spośród wszystkich utrudnień wskazywanych przez przedsiębiorstwa wzrosła dotkliwość niedoboru wykwalifikowanych pracowników, a zmalały trudności związane z uzyskaniem kredytu, niedostatecznym popytem oraz kosztami finansowej obsługi działalności.

Budownictwo mieszkaniowe

Według wstępnych danych⁵, w październiku br. **oddano do użytkowania** 9149 mieszkań, tj. o 4,0% mniej niż przed rokiem. Spadek wystąpił we wszystkich formach budownictwa mieszkaniowego, z wyjątkiem komunalnego i zakładowego.

W okresie styczeń-październik br. oddano do użytkowania 85407 mieszkań (o 4,7% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), w tym w budownictwie indywidualnym – 48905 (o 0,2% więcej), przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 24670 (o 29,5%), komunalnym – 1982 (wobec 1230). Pogorszenie efektów obserwowano natomiast w budownictwie spółdzielczym, w którym przekazano 5714 mieszkań (o 18,9% mniej niż przed rokiem), społecznym czynszowym – 3801 (o 23,4% mniej) oraz zakładowym – 335 (o 32,2%).

⁵ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń-październik br. wyniosła 108,2 m² i była o 0,8 m² większa niż w analogicznym okresie ub. roku.

W okresie dziesięciu miesięcy br. w ujęciu rocznym wzrosła liczba mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia** (o 10,9%, do 103517) oraz tych, których budowę **rozpoczęto** (o 3,2%, do 89902 mieszkań).

Liczba, struktura i dynamika mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz których budowę rozpoczęto kształtowały się następująco:

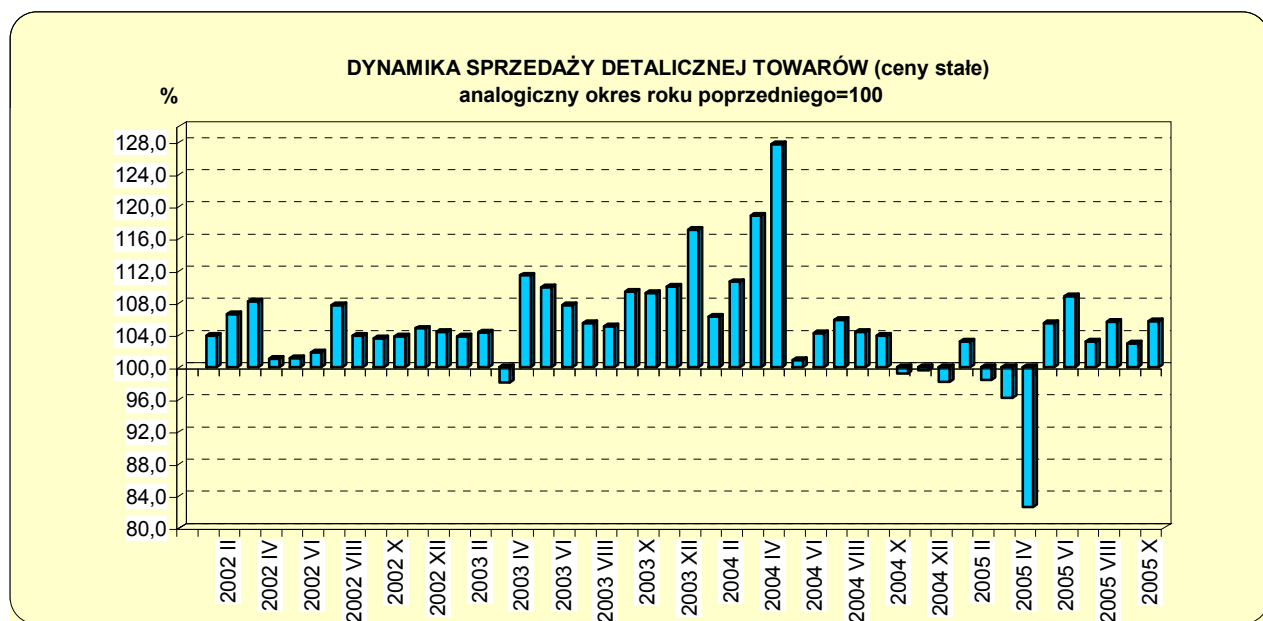
Formy budownictwa	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-X 2005					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I-X 2004=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I-X 2004=100
O g ó ł e m	103517	100,0	110,9	89902	100,0	103,2
indywidualne.....	54465	52,6	99,9	52863	58,8	94,4
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.	35873	34,6	147,7	24776	27,5	122,8
spółdzielcze.....	5381	5,2	77,5	6009	6,7	101,1
społeczne czynszowe ..	4151	4,0	92,4	3772	4,2	120,9
komunalne.....	3269	3,2	126,5	2302	2,6	152,6
zakładowe	378	0,4	69,4	180	0,2	48,0

Szacuje się, że w końcu października br. **w budowie** było 611,5 tys. mieszkań, tj. o 1,9% mniej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

Sprzedaż detaliczna (w cenach stałych) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób), w październiku br. była o 5,7% wyższa niż przed rokiem (wobec spadku odpowiednio o 0,8% w analogicznym okresie ub. roku).

W okresie styczeń-październik br. wolumen sprzedaży był o 0,6% wyższy niż odpowiednio w ub. roku. Wzrost sprzedaży notowały m.in. przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 8,2%) – ich udział wzrósł o 1,3 pkt, do 18,9%. Największy spadek sprzedaży detalicznej odnotowano wśród przedsiębiorstw sprzedających pojazdy samochodowe, motocykle, części – o 10,0% (w rezultacie spadek udziału sprzedaży w tych przedsiębiorstwach w sprzedaży detalicznej ogółem o 1,7 pkt, do 9,1%) oraz w grupie „pozostałe” – o 9,3% (ich udział obniżył się o 2,6 pkt, do 22,0%).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004		2005			2004
	X	I-X	X	I-X	I-X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
O g ó ł e m ^{a)}	99,2	108,8	105,7	100,6	100,0	100,0
w tym:						
pojazdy samochodowe, motocykle, części	82,0	109,3	96,6	90,0	9,1	10,8
paliwa stałe, ciekłe i gazowe.....	114,6	114,2	97,0	100,1	18,9	17,9
sprzedaż w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	101,8	104,7	114,5	108,2	18,9	17,6
żywność, napoje alkoholowe i bezalkoholowe oraz wyroby tytoniowe sprzedawane w wyspecjalizowanych punktach sprzedaży.....	113,9	113,5	97,5	102,3	8,9	8,7
pozostałe	84,9	104,5	104,4	90,7	22,0	24,6

^{a)} Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnoszone zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę wolumenu sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w październiku br. była o 3,1% wyższa niż przed rokiem. Sprzedaż przedsiębiorstw hurtowych wzrosła o 3,2%. W okresie styczeń-październik br. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 4,2%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 4,6%.

Dynamika obrotów ^{a)b)} (w cenach stałych) zrealizowanych przez przedsiębiorstwa handlu detalicznego (łącznie z działalnością przedsiębiorstw związaną ze sprzedażą, obsługą i naprawą pojazdów samochodowych i motocykli oraz sprzedażą paliw) kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2005			
	I-III	IV-VI	VII-IX	I-IX
	analogiczny okres poprzedniego roku=100			
O g ó ł e m	96,3	94,3	98,1	96,2
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części	84,0	88,2	85,8	86,1
paliwa do środków transportu	109,0	89,0	83,6	92,3
sprzedaż w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	99,7	99,8	108,4	102,6
żywność, napoje alkoholowe i bezalkoholowe oraz wyroby tytoniowe sprzedawane w wyspecjalizowanych punktach sprzedaży	103,4	99,4	107,1	103,2
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	109,3	118,2	120,6	115,9
meble, rtv, agd	97,6	97,8	110,0	101,8
pozostałe	95,0	74,8	69,3	78,2

a) Dotyczy pełnej zbiorowości.

b) Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wstępne wyniki badania **koniunktury** z listopada br. wskazują, że przedsiębiorstwa handlu detalicznego nadal negatywnie, ale nieco lepiej niż przed miesiącem, oceniają sytuację w zakresie bieżącej sprzedaży. Najgorsze oceny notowano wśród jednostek o liczbie pracujących od 10 do 49 osób, a w układzie branżowym - w przedsiębiorstwach sprzedających: „pojazdy samochodowe” oraz „włókno, odzież i obuwie”. Zbliżone do notowanych w październiku są prognozy sprzedaży na najbliższe trzy miesiące. Zdecydowanie najlepiej przyszłą sprzedaż oceniają przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 250 osób i więcej, a w podziale na branże – jednostki sprzedające „meble, rtv, agd”.

W okresie najbliższych miesięcy przedsiębiorstwa handlu detalicznego przewidują wzrost wydatków inwestycyjnych w skali nieco niższej od prognozowanej odpowiednio w październiku. Największego wzrostu wydatków inwestycyjnych spodziewają się przedsiębiorstwa o liczbie pracujących od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej, a w układzie branżowym – w jednostkach „branży żywnościowej”.

W końcu września br. w magazynach producentów **zapasy**⁶ większości badanych artykułów konsumpcyjnych żywnościowych oraz nieżywnościowych były wyższe zarówno w porównaniu ze stanem sprzed roku, jak i w stosunku do czerwca br.

W okresie trzech kwartałów br. **dostawy**⁷ większości badanych artykułów konsumpcyjnych żywnościowych były wyższe niż przed rokiem, natomiast nieżywnościowych - obniżyły się.

⁶⁾ W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

⁷⁾ Obliczono z uwzględnieniem produkcji i zmiany stanu zapasów w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

Transport

Sprzedaż usług⁸ w jednostkach transportu ogółem (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w cenach stałych w październiku br. wzrosła o 3,6% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem wzrost sprzedaży wystąpił w transporcie samochodowym – o 10,8%, a spadek w transporcie kolejowym – o 4,5% oraz w działalności agencji transportowych – o 4,0%. Sprzedaż usług zrealizowana w okresie styczeń–październik br. była o 0,3% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

Taborem jednostek transportowych sektora publicznego i prywatnego (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) przewieziono w październiku br. 28,8 mln ton ładunków, tj. o 2,2% mniej niż przed rokiem. Spadek przewozów wystąpił w transporcie kolejowym, lotniczym i morskim, wzrost odnotowano natomiast w transporcie samochodowym, rurociągowym i wodnym śródlądowym. Od początku roku przewieziono 257,5 mln ton ładunków, tj. o 4,7% mniej niż przed rokiem. W porównaniu z wrześniem br. średniodobowe przewozy ładunków wzrosły o 0,6%.

Transportem kolejowym przewieziono w październiku br. 14,2 mln ton ładunków, tj. o 2,6% mniej niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik br. odnotowano spadek przewozów o 9,1% w skali roku, do poziomu 123,6 mln ton. W porównaniu z wrześniem br. średniodobowe przewozy ładunków były większe o 5,4%.

Transportem samochodowym zarobkowym w październiku br. przewieziono 8,7 mln ton ładunków, tj. o 9,4% więcej niż przed rokiem, natomiast od początku roku – 77,7 mln ton (w skali roku wzrost o 13,5%). W porównaniu z wrześniem br. średniodobowe przewozy ładunków spadły o 1,8%. Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się w porównaniu z październikiem ub. roku o 16,1%, a w stosunku do września br. – o 0,8%.

Transportem rurociągowym w październiku br. przetłoczono 4,6 mln ton ropy i produktów naftowych, tj. o 3,9% więcej niż przed rokiem, a od początku roku – 46,0 mln ton (o 2,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Przewozy ładunków **żegluga śródlądową** w październiku br. wyniosły 0,7 mln ton, tj. o 12,4% więcej niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik br. przewieziono 4,4 mln ton ładunków, tj. o 2,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

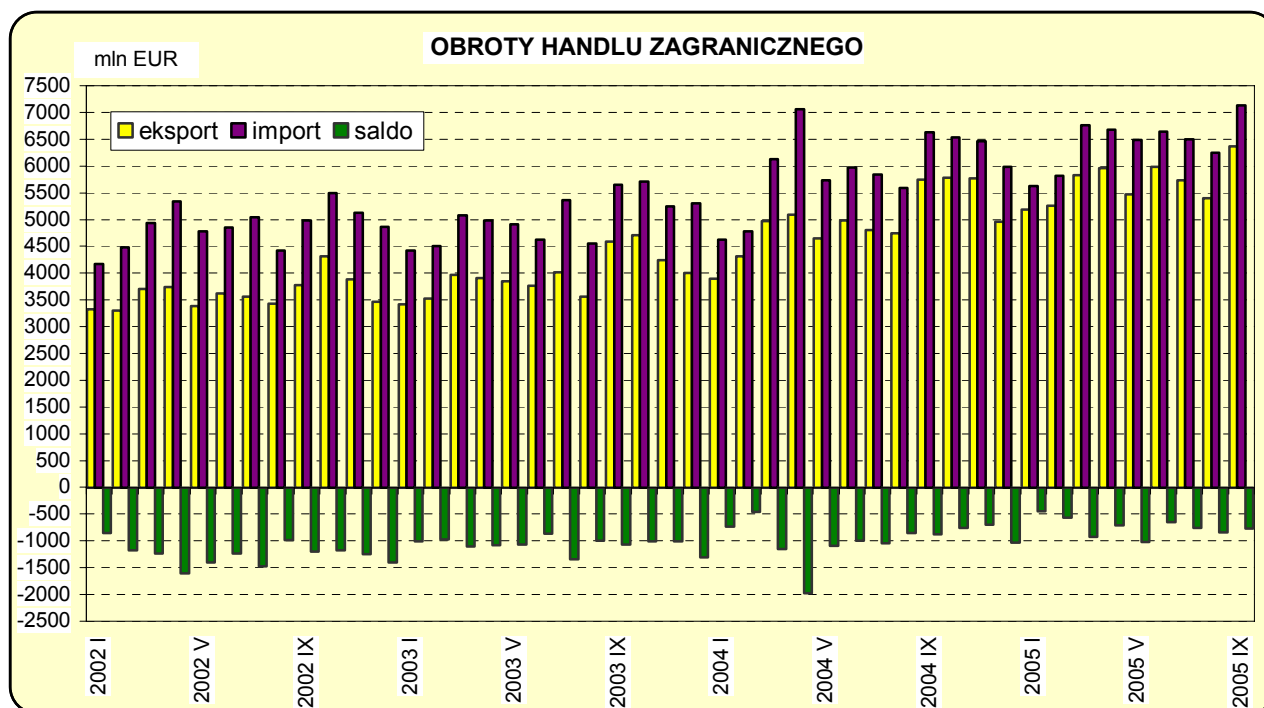
Żegluga morską w październiku br. przewieziono 0,6 mln ton ładunków, czyli o 68,5% mniej niż przed rokiem. Od początku roku przewozy wyniosły 5,9 mln ton i były o 64,8% mniejsze niż w analogicznym okresie ub. roku.

⁸ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu, a także wpływy z działalności biur podróży, pilotów wycieczek, przewodników turystycznych.

W portach morskich przeładowano w październiku br. 5,4 mln ton ładunków, tj. o 5,4% więcej niż przed rokiem. Wzrosły przeładunki w większości grup, najbardziej drewna – o 62,5%, a także m.in. węgla i koksu – o 26,8% oraz zboża – o 24,7%, spadły natomiast przeładunki rudy – o 76,9% oraz ropy – o 20,3%. Spadek przeładunków odnotowano w porcie Gdańsk (o 6,6%), natomiast wzrost - w portach: Gdynia (o 23,7%), Szczecin (o 5,0%), Świnoujście (o 7,2%), Police (o 39,5%) i Kołobrzeg (o 0,8%). Od początku roku przeładowano w portach 48,9 mln ton ładunków, tj. o 1,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń-wrzesień br. odnotowano wzrost eksportu (liczonego w złotych) w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku oraz spadek importu (zwłaszcza z krajów rozwiniętych, w tym z UE). Obroty liczone w euro i dolarach USA wzrosły we wszystkich grupach krajów. Ujemne saldo wymiany było mniejsze niż przed rokiem, głównie na skutek znacznej poprawy salda z krajami Unii Europejskiej. W imporcie ogółem zmniejszył się udział importu towarów z przeznaczeniem na dobra inwestycyjne i na cele konsumpcyjne, a wzrósł – z przeznaczeniem na zużycie pośrednie.

Eksport liczony w złotych w **cenach bieżących** był wyższy niż przed rokiem o 4,2% i wyniósł 209579,2 mln zł, a import obniżył się o 2,9% do 236971,6 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 27392,4 mln zł (przed rokiem minus 42832,9 mln zł). Obroty liczone w euro wzrosły po stronie eksportu – o 18,5% do 51189,6 mln EUR, a po stronie importu – o 10,5% do 57880,2 mln EUR. Ujemne saldo wyniosło 6690,6 mln EUR (w okresie styczeń-wrzesień ub. roku minus 9174,4 mln EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 65125,1 mln USD i był wyższy o 23,0%, a import – 73624,4 mln USD, tj. o 14,7% wyższy niż przed rokiem. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 8499,3 mln USD (przed rokiem minus 11228,6 mln USD).

Eksport w **cenach stałych** w okresie styczeń-sierpień br. był o 9,2% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku, a import - o 2,7%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 5,8%, a z krajami Europy Środkowo-Wschodniej - o 24,3%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej obniżył się o 1,2%, a z krajów UE - wzrósł o 0,8%.

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych były niższe o 4,0% niż w okresie styczeń-sierpień ub. roku, a towarów importowanych - o 5,5%. **Wskaźnik terms of trade** ogółem wyniósł 101,6, w tym w wymianie z krajami UE - 102,0, a w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej - 86,2. Pogorszenie się warunków wymiany handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej było przede wszystkim rezultatem wzrostu cen importowanych paliw.

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2005						2004	2005
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-IX 2004 =100			I-IX	
				w zł	w EUR	w USD	struktura w %	
EKSPORT	209579,2	51189,6	65125,1	104,2	118,5	123,0	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	175770,0	42935,7	54655,7	101,6	115,6	120,0	86,0	83,9
w tym Unia Europejska	161738,8	39508,8	50288,0	100,2	114,0	118,4	80,3	77,2
w tym strefa euro	114061,6	27862,9	35489,5	99,3	113,0	117,4	57,1	54,4
Kraje rozwijające się	13212,2	3223,3	4091,9	122,4	138,7	143,7	5,4	6,3
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	20597,0	5030,6	6377,5	118,8	134,6	139,3	8,6	9,8
IMPORT	236971,6	57880,2	73624,4	97,1	110,5	114,7	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	175652,0	42898,0	54598,6	94,4	107,4	111,6	76,3	74,1
w tym Unia Europejska	156741,1	38281,0	48717,5	93,7	106,7	110,8	68,6	66,1
w tym strefa euro	119877,4	29280,1	37263,5	93,9	106,9	111,0	52,3	50,6
Kraje rozwijające się	34647,3	8464,1	10756,2	101,4	115,3	119,4	14,0	14,6
Kraje Europy Śr.-Wsch.	26672,3	6518,1	8269,6	112,5	127,8	132,2	9,7	11,3
SALDO	-27392,4	-6690,6	-8499,3	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	118,0	37,7	57,1	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	4997,7	1227,8	1570,5	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	-5815,8	-1417,2	-1774,0	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-21435,1	-5240,8	-6664,3	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.	-6075,3	-1487,5	-1892,1	x	x	x	x	x

W strukturze geograficznej obrotów handlowych w okresie styczeń-wrzesień br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, zwiększył się udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej i krajów rozwijających się, a obniżył się – krajów rozwiniętych, w tym Unii Europejskiej. Eksport do krajów **Unii Europejskiej** wzrósł, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, o 0,2% do 161738,8 mln zł, natomiast import zmniejszył się o 6,3% do 156741,1 mln zł. Dodatkowo saldo wyniosło 4997,7 mln zł, wobec minus 5841,0 mln zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 39508,8 mln EUR, a w imporcie - 38281,0 mln EUR i były większe niż przed rokiem odpowiednio o 14,0% i o 6,7%. Dodatkowo saldo wyniosło 1227,8 mln EUR, wobec minus 1242,7 mln EUR przed rokiem. Eksport do krajów Unii Europejskiej w okresie styczeń-wrzesień br. stanowił 77,2% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 66,1% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 80,3% i 68,6% w analogicznym okresie ub. roku).

Wartość obrotów z **Niemcami** - naszym głównym partnerem handlowym – obniżyła się, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, w eksporcie o 3,9% do poziomu 59413,8 mln zł (14512,5 mln EUR), a w imporcie o 1,1% do 58982,1 mln zł (14403,7 mln EUR). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem 431,7 mln zł (108,8 mln EUR), wobec dodatniego salda 2151,5 mln zł (458,7 mln EUR) przed rokiem. Udział Niemiec w eksporcie ogółem obniżył się z 30,7% przed rokiem do 28,3%, natomiast w imporcie wzrósł z 24,4% do 24,9%.

W wymianie z Niemcami wg sekcji SITC obserwowano spadek eksportu m.in.: maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – o 7,0%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca - o 4,8% oraz różnych wyrobów przemysłowych – o 2,8%, natomiast zwiększył się

eksport m.in. żywności i zwierząt żywych – o 16,5%. W imporcie odnotowano spadek dostaw m.in.: maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – o 6,5%, różnych wyrobów przemysłowych – o 2,4%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca - o 0,6% oraz chemikaliów i produktów pokrewnych - o 0,4%, a zwiększył się import m.in. paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych – o 76,5% oraz żywności i zwierząt żywych – o 25,1%.

Wśród naszych partnerów handlowych kolejne pozycje zajmowały: w eksporcie – Francja (6,2%), Włochy (6,0%), W. Brytania (5,6%), Republika Czeska (4,4%), Rosja (4,4%), Niemcy (4,2%), Szwecja (3,1%), Belgia (3,1%) oraz Węgry (2,8%), a w imporcie - Rosja (8,5%), Włochy (7,0%), Francja (6,1%), Chiny (5,2%), Republika Czeska (3,6%), Niemcy (3,4%), W. Brytania (3,1%), Belgia (2,7%) oraz Stany Zjednoczone (2,4%).

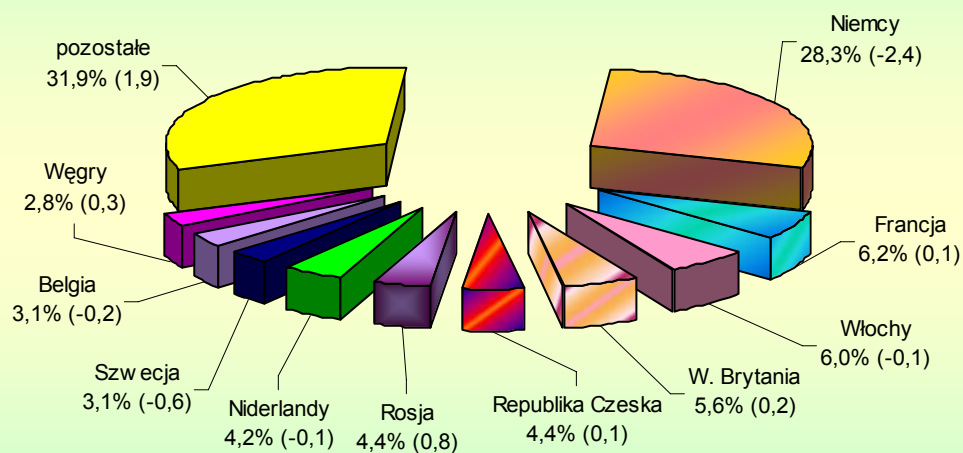
Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** w okresie styczeń-wrzesień br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrosły w eksporcie o 18,8% do poziomu 20597,0 mln zł (5030,6 mln EUR), a w imporcie - o 12,5% do 26672,3 mln zł (6518,1 mln EUR). Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 6075,3 mln zł (minus 1487,5 mln EUR), wobec ujemnego salda 6370,2 mln zł (minus 1363,5 mln EUR) przed rokiem. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej stanowił 9,8% eksportu ogółem, a import – 11,3% importu ogółem (wobec odpowiednio 8,6% i 9,7% przed rokiem).

Po trzech kwartałach br. **Rosja** zajmowała 6 miejsce wśród odbiorców polskich towarów oraz 2 miejsce wśród dostawców towarów na nasz rynek (przed rokiem odpowiednio 8 i 3 miejsce). Eksport do Rosji zwiększył się o 27,7% i wyniósł 9248,1 mln zł (2259,1 mln EUR), a import z Rosji wzrósł o 15,6% do poziomu 20152,1 mln zł (4924,3 mln EUR). Ujemne saldo obrotów wyniosło 10904,0 mln zł (minus 2665,2 mln EUR), wobec minus 10194,6 mln zł (minus 2189,7 mln EUR) przed rokiem. Udział Rosji w eksporcie ogółem wzrósł z 3,6% w okresie styczeń-wrzesień ub. roku do 4,4%, a w imporcie - z 7,1% do 8,5%.

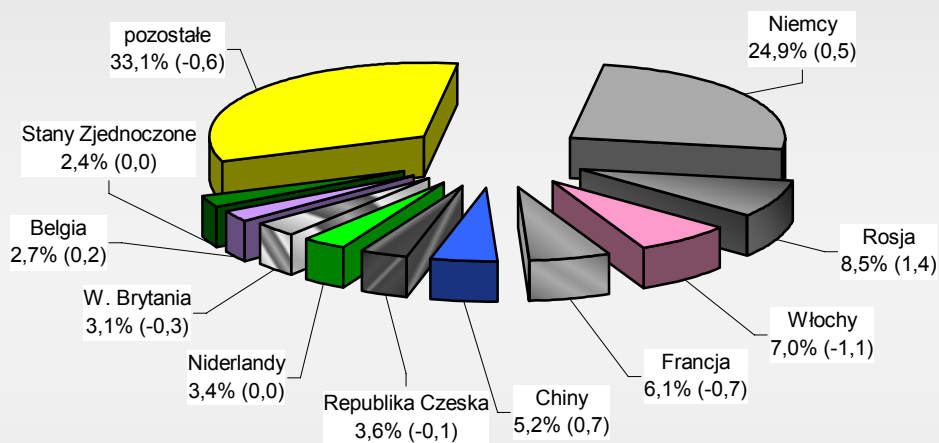
W obrotach z Rosją zwiększył się eksport towarów we wszystkich sekcjach SITC, z wyjątkiem olejów, tłuszczów i wosków roślinnych i zwierzęcych, w tym m.in.: różnych wyrobów przemysłowych – o 38,4%, maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – o 33,5%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca - o 29,2%, chemikaliów i produktów pokrewnych - o 18,1% oraz żywności i zwierząt żywych - o 15,8%. W imporcie z Rosji notowano m.in. wzrost dostaw paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych – o 20,4%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca - o 12,7% oraz chemikaliów i produktów pokrewnych – o 3,1%, obniżył się natomiast import m.in. surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw - o 29,2%.

STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO w okresie I-IX 2005 r.

eksport

import

Zmiany do okresu I-IX 2004 r. (w pkt)

W obrotach towarowych ogółem według sekcji SITC, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, odnotowano wzrost eksportu we wszystkich sekcjach, oprócz surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw. W imporcie zwiększyły się dostawy paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, żywności i zwierząt żywych oraz napojów i tytoniu. W pozostałych sekcjach wystąpił spadek dostaw. Wzrósł udział w eksporcie m.in. żywności i zwierząt żywych oraz chemikaliów i produktów pokrewnych, a zmniejszył się - m.in. towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz różnych wyrobów przemysłowych. Na poziomie sprzed roku utrzymał się udział maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego. W imporcie zwiększył się udział m.in. paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, żywności i zwierząt żywych oraz chemikaliów i produktów pokrewnych, a obniżył się – m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego oraz surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw.

Dynamika i struktura obrotów wg sekcji SITC (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2005		I-IX 2004	I-IX 2005
	w mln zł	I-IX 2004=100	struktura w %	
EKSPORT	209579,2	104,2	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe.....	17971,7	118,4	7,6	8,6
Napoje i tytoń.....	1317,3	153,4	0,4	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	4791,0	91,2	2,6	2,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	11278,2	102,1	5,5	5,4
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	256,1	253,5	0,0	0,1
Chemikalia i produkty pokrewne	14199,4	111,8	6,3	6,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca..	48037,1	100,4	23,8	22,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	80887,4	104,2	38,6	38,6
Różne wyroby przemysłowe	30799,4	101,1	15,2	14,7
IMPORT	236971,6	97,1	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe.....	12166,3	109,6	4,5	5,1
Napoje i tytoń.....	1057,0	107,4	0,4	0,4
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	7335,1	89,4	3,4	3,1
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	26409,4	122,7	8,8	11,1
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	785,6	85,0	0,4	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	34850,7	99,4	14,4	14,7
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca..	49686,6	97,4	20,9	21,0
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	84948,1	89,4	39,0	35,8
Różne wyroby przemysłowe	19665,5	98,0	8,2	8,3

W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku eksport **produktów rolno-spożywczych** był wyższy o 20,3% i wyniósł 20544,0 mln zł (5015,6 mln EUR), a import wzrósł o 7,8% i ukształtował się na poziomie 15476,7 mln zł (3781,9 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem 5067,3 mln zł (1233,7 mln EUR), wobec dodatniego salda 2727,6 mln zł (596,5 mln EUR) w analogicznym okresie ub. roku, przy czym ujemne saldo odnotowano tylko w wymianie z krajami rozwijającymi się – minus 2401,6 mln zł (minus 587,8 mln EUR). Udział produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 9,8% (wobec 8,5% przed rokiem), a w imporcie ogółem – 6,5% (wobec 5,9% przed rokiem).

Odnotowano wzrost eksportu produktów rolno-spożywczych do wszystkich grup krajów, w tym do krajów rozwijających się – o 28,3%, do krajów rozwiniętych - o 21,0% (w tym do UE – o 23,5%) oraz do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 12,4%. W imporcie zwiększyły się obroty z krajami rozwiniętymi - o 10,6% (w tym z UE - o 11,7%) i z krajami rozwijającymi się – o 1,9%, natomiast obniżyły się - z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 1,7%.

W strukturze geograficznej eksportu produktów rolno-spożywczych, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, zwiększył się udział krajów rozwiniętych z 77,5% do 78,0% (w tym UE z 71,8% do 73,7%) i krajów rozwijających się - z 7,3% do 7,8%, natomiast obniżył się udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej z 15,3% do 14,3%. Łącznie na rynki krajów rozwiniętych i krajów Europy Środkowo-Wschodniej skierowano 92,3% eksportu produktów rolno-spożywczych. W imporcie 71,0% dostaw produktów rolno-spożywczych pochodziło z krajów rozwiniętych, w tym 64,0% z UE (przed rokiem odpowiednio 69,2% i 61,7%), 25,8% - z krajów rozwijających się (przed rokiem 27,3%) oraz 3,2% - z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (przed rokiem 3,5%).

Obroty towarowe produktów rolno-spożywczych (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2005							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2004=100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2004=100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze ...	20544,0	5015,6	120,3	100,0	15476,7	3781,9	107,8	100,0
przetwory spożywcze	8504,1	2076,8	116,9	41,4	6439,9	1572,7	107,0	41,6
zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego ...	7542,9	1840,3	130,5	36,7	3300,3	806,5	128,2	21,3
produkty pochodzenia roślinnego	4258,7	1040,3	108,7	20,7	4956,1	1212,0	101,4	32,0
oleje i tłuszcze	238,3	58,2	214,6	1,2	780,4	190,7	89,3	5,1

W okresie styczeń-wrzesień br. sprowadzono z zagranicy 380,8 tys. t zbóż o wartości 353,1 mln zł (86,4 mln EUR), tj. o 48,9% mniej niż przed rokiem. Importowano przede wszystkim pszenicę i mieszanek żyta z pszenicą (198,1 tys. t), jęczmień (78,3 tys. t), ryż (77,4 tys. t), kukurydzę (17,0 tys. t). Dostawy zbóż pochodziły głównie z Czeskiej Republiki, Włoch, Słowacji, Niemiec, Grecji, Kazachstanu i Węgier. Wyeksportowano 684,9 tys. t zbóż o wartości 316,8 mln zł (77,4 mln EUR).

Wartość **obrotu uszlachetniającego** w okresie styczeń-wrzesień br. stanowiła 10,5% eksportu i 6,9% importu ogółem.

W strukturze **rozdysponowania importu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, obniżył się udział importu towarów z przeznaczeniem na **dobra inwestycyjne** z 19,3% do 17,4% i z przeznaczeniem na **cele konsumpcyjne** - z 18,9% do 18,6%, natomiast wzrósł udział importu towarów z przeznaczeniem na **zużycie pośrednie** z 61,8% do 64,0%. Odnotowano spadek importu towarów z przeznaczeniem na dobra inwestycyjne o 12,7% i na cele konsumpcyjne - o 4,5%, natomiast wzrost importu towarów

z przeznaczeniem na zużycie pośrednie - o 0,7%. Najwyższy udział w imporcie na zużycie pośrednie miały w okresie styczeń-wrzesień br. towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone (głównie żelazo i stal, papier i tektura, chemikalia organiczne) – 53,0%, części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych (głównie urządzenia elektryczne do zabezpieczania obwodów elektrycznych oraz lampy elektronowe i układy scalone) – 13,8% oraz paliwa i smary nieprzetworzone (głównie oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe) – 12,2%. W imporcie dóbr inwestycyjnych najwyższy udział stanowiły maszyny do automatycznego przetwarzania danych i urządzenia do tych maszyn - 12,5%, urządzenia nadawcze dla radiotelefonii, radiotelegrafii, radiofonii lub telewizji - 7,1% oraz maszyny i urządzenia mechaniczne wyspecjalizowane do poszczególnych zastosowań przemysłowych - 5,8%. W imporcie towarów konsumpcyjnych największy udział miały towary konsumpcyjne nietrwałego użytku (głównie leki, preparaty perfumeryjne, kosmetyczne i toaletowe) – 30,6%, towary konsumpcyjne półtrwałego użytku (głównie artykuły z tworzyw sztucznych i obuwie) – 19,2% oraz samochody osobowe - 17,2%.

Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji

Rachunek bieżący bilansu płatniczego⁹ we wrześniu br. zamknął się ujemnym saldem w wysokości 357 mln EUR, które w porównaniu z ub. rokiem poprawiło się o 440 mln EUR (przed rokiem minus 797 mln EUR). Poprawie uległo ujemne saldo obrotów towarowych (o 242 mln EUR), zwiększyło się saldo usług (o 179 mln EUR) oraz transferów bieżących (o 81 mln EUR). Pogłębiło się natomiast ujemne saldo dochodów (o 62 mln EUR).

Eksport towarów zwiększył się o 14,8% (do 7160 mln EUR), a import – o 10,3% i wyniósł 7262 mln EUR. Saldo obrotów towarowych poprawiło się z minus 344 mln EUR do minus 102 mln EUR.

Saldo usług wyniosło 157 mln EUR (przed rokiem minus 22 mln EUR). Przychody z usług ukształtowały się na poziomie 1187 mln EUR (o 23,9% wyższym), a rozchody z tytułu usług wzrosły o 5,1% (do 1030 mln EUR).

Saldo transferów bieżących wyniosło 460 mln EUR (przed rokiem 379 mln EUR). Przychody z tytułu transferów bieżących zwiększyły się o 12,0% (do 709 mln EUR), natomiast rozchody zmniejszyły się o 2,0% (do 249 mln EUR).

Przychody z tytułu dochodów zwiększyły się o 47,9% (do 173 mln EUR), a rozchody – o 12,7% (do 1045 mln EUR). Saldo dochodów pogłębiło się z minus 810 mln EUR do minus 872 mln EUR.

⁹ Stanowi komponent bilansu płatniczego, który jest statystycznym zestawieniem obrotów z zagranicą, prezentującym w usystematyzowany sposób transakcje gospodarcze zrealizowane przez Polskę z resztą świata (tzn. między rezydentami i nierezydentami). Bilans płatniczy oprócz rachunku bieżącego, uwzględnia także rachunek kapitałowy i finansowy, saldo błędów i opuszczeń oraz oficjalne aktywa rezerwowe.

Znaczna część obrotów bilansu płatniczego pochodzi z zamkniętego systemu zbierania danych o transakcjach rozliczanych przez polski system bankowy. Banki przesyłają do NBP informacje zarówno o transakcjach swoich, jak i wykonywanych w imieniu klientów banków. Dane pochodzące z banków są uzupełniane informacjami pochodzącymi bezpośrednio z przedsiębiorstw, z badań statystyki publicznej oraz Instytutu Turystyki.

Opracowano na podstawie materiałów NBP: „Bilans Płatniczy”.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

W okresie styczeń-wrzesień br. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw¹⁰ ukształtowały się mniej korzystnie od bardzo dobrych przed rokiem, ale były znacznie lepsze niż w latach poprzednich. Przyczyną osłabienia wyników finansowych brutto i netto był wolniejszy wzrost przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania.

Oslabienie wyników finansowych odnotowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym, transporcie, gospodarce magazynowej i łączności oraz handlu i naprawach. Ich poprawa wystąpiła natomiast m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę, pozostałej działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, obsłudze nieruchomości i firm oraz budownictwie. W porównaniu z okresem dziewięciu miesięcy ub. roku odnotowano osłabienie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych (z wyjątkiem wskaźników płynności), większość z nich była jednak nieco korzystniejsza niż w I półroczu br. Udział sprzedaży eksportowej w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów wyniósł, podobnie jak w okresie styczeń-wrzesień ub. roku, 18,8%. W porównaniu z rokiem ubiegłym, wyniki finansowe eksporterów były słabsze, jakkolwiek osiągnięte przez nich podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe są lepsze niż dla ogółu przedsiębiorstw (z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej I i II stopnia).

Przychody, koszty oraz wyniki finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004			2005		
	I-III	I-VI	I-IX	I-III	I-VI	I-IX
	w mln zł					
Przychody z całokształtu działalności	285591,3	595020,7	910318,3	293851,5	614127,0	947552,0
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	269200,0	557706,9	853488,8	278966,2	582291,5	897236,7
Wynik na działalności gospodarczej	16391,3	37313,8	56829,5	14885,3	31835,5	50315,4
wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów	16869,7	36871,4	56347,6	15972,1	33166,5	51079,7
wynik na pozostałej działalności operacyjnej	1539,7	2767,2	2832,3	665,4	1171,4	1832,8
wynik na operacjach finansowych	-2018,1	-2324,7	-2350,4	-1752,3	-2502,4	-2597,1
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	573,7	1073,5	1076,4	272,2	370,5	389,0
Wynik finansowy brutto	16964,9	38387,3	57905,9	15157,5	32206,1	50704,4
Wynik finansowy netto	13405,3	30864,4	46402,7	11058,4	24854,6	39960,4

¹⁰ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem wyników przedsiębiorstw rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybołówstwa i rybactwa, pośrednictwa finansowego oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Uwaga: W 2005 r. dotacje do produktów (wyrobów i usług) ujmowane są w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów; do 2004 r. były ujmowane w pozostałych przychodach operacyjnych. Dane za 2004 r. podano w zakresie porównywalnym z 2005 r.

Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń-wrzesień ub. roku były o 4,1% wyższe niż przed rokiem, natomiast **koszty ich uzyskania** wzrosły o 5,1%, co znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu **wskaźnika poziomu kosztów** z 93,8% do 94,7%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększyły się we wszystkich sekcjach, najbardziej - w handlu i naprawach, przetwórstwie przemysłowym, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę oraz budownictwie. Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w przychodach ogółem wzrósł z 96,3% przed rokiem do 96,6%.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów obniżył się o 5267,9 mln zł (o 9,4%), w tym zwłaszcza w przetwórstwie przemysłowym (z 32222,8 mln zł do 26377,9 mln zł) oraz handlu i naprawach (z 5583,2 mln zł do 4944,4 mln zł). Znacznie pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 999,5 mln zł), zwiększyła się też strata na operacjach finansowych (o 246,7 mln zł). W rezultacie, **wynik na działalności gospodarczej** był o 6514,1 mln zł (o 11,5%) niższy niż przed rokiem, przy czym jego największe pogorszenie odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (z 32112,7 mln zł do 25763,7 mln zł) oraz handlu i naprawach (z 5639,0 mln zł do 4696,6 mln zł).

Wynik finansowy brutto w okresie styczeń-wrzesień br. wyniósł 50704,4 mln zł (zysk brutto – 58863,4 mln zł, strata brutto – 8159,1 mln zł) i był o 7201,5 mln zł (o 12,4%) niższy w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Obciążenia wyniku finansowego brutto wyniosły 10743,9 mln zł (o 759,2 mln zł mniej niż przed rokiem). Zwiększyła się relacja podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych w zysku brutto – z 16,0% do 16,6%.

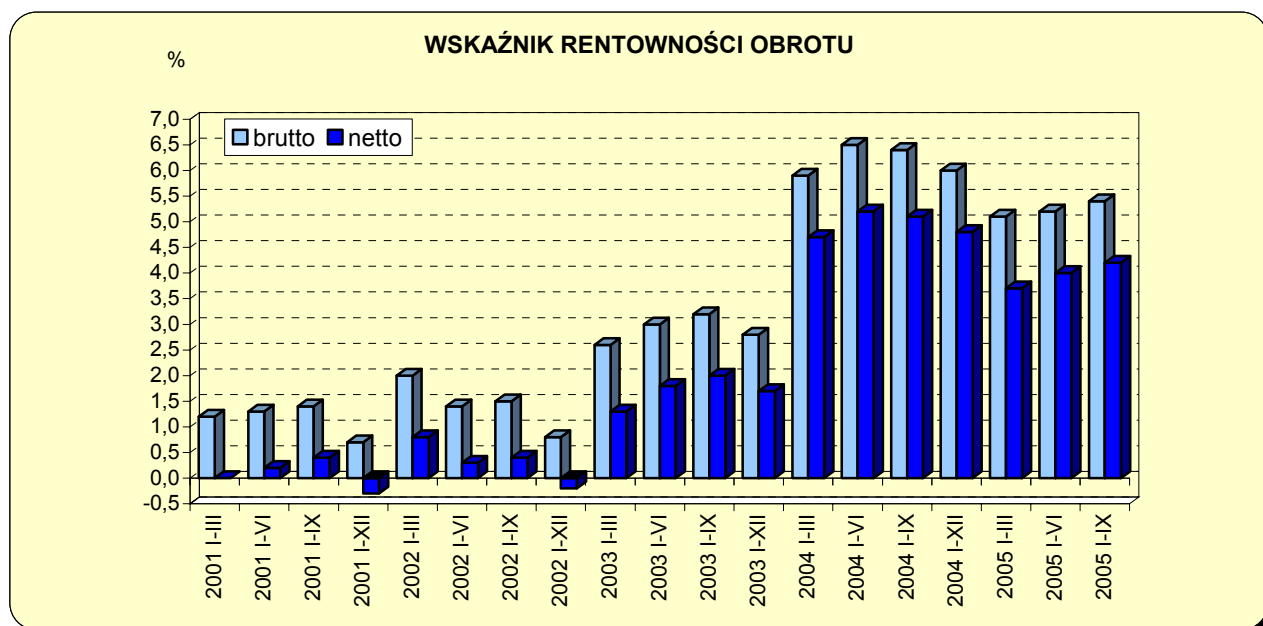
Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 39960,4 mln zł (zysk netto – 48224,6 mln zł, strata netto – 8264,2 mln zł) i był niższy o 6442,3 mln zł (o 13,9%) w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku. Obniżył się wynik finansowy brutto i netto m.in. w przetwórstwie przemysłowym, transporcie, gospodarce magazynowej i łącznie, handlu i naprawach oraz w górnictwie. Zysk netto wykazało 70,0% badanych przedsiębiorstw

(wobec 73,0% przed rokiem), a ich udział w przychodach z całokształtu działalności ogółu przedsiębiorstw zmniejszył się z 85,6% do 81,9%. W przetwórstwie przemysłowym zysk netto wykazało 71,5% przedsiębiorstw (przed rokiem – 77,7%), których udział w przychodach tej sekcji wyniósł 84,2% (wobec odpowiednio 89,6%).

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004			2005		
	I-III	I-VI	I-IX	I-III	I-VI	I-IX
	w %					
Wskaźnik poziomu kosztów	94,3	93,7	93,8	95,0	94,8	94,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	6,2	6,4	6,4	5,6	5,6	5,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,9	6,5	6,4	5,1	5,2	5,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,7	5,2	5,1	3,7	4,0	4,2
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	24,6	26,8	28,7	29,9	30,4	32,1

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów obniżył się z 6,4% do 5,6%, rentowności obrotu brutto – z 6,4% do 5,4%, a obrotu netto – z 5,1% do 4,2%. W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku zmniejszył się w ogólnej liczbie badanych podmiotów udział jednostek rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto równy i większy od 0,0) z 74,8% do 71,8% oraz ich udział w przychodach z całokształtu działalności – z 86,2% do 82,6%. Pogorszenie rentowności obrotu netto odnotowano w większości sekcji, poza wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, wodę, obsługą nieruchomości i firm, pozostałą działalnością usługową komunalną, społeczną i indywidualną oraz ochroną zdrowia i opieką społeczną.

W okresie styczeń-wrzesień br. znacznie lepsze niż przed rokiem były **wskaźniki płynności I i II stopnia**, które wzrosły odpowiednio z 28,7% do 32,1% oraz z 95,1% do 98,5%. Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 39,9% badanych przedsiębiorstw (wobec 37,4% przed rokiem), a wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% – 12,4% przedsiębiorstw (wobec odpowiednio 13,0%).

Relacja zobowiązań do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem (91,0%, wobec 92,1%). Wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług wyższą od wartości należności z tego tytułu odnotowano w okresie styczeń-wrzesień br. w handlu i naprawach oraz hotelach i restauracjach.

Poziom i struktura rodzajowa kosztów kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2004				I-IX 2005			
	w mld zł	struktura w %			w mld zł	struktura w %		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
Koszty ogółem	560,6	100,0	100,0	100,0	588,2	100,0	100,0	100,0
Amortyzacja	36,0	6,4	9,0	5,7	37,7	6,4	9,2	5,7
Zużycie materiałów i energii.....	256,0	45,7	34,0	48,9	266,3	45,3	35,3	47,8
w tym energia.....	17,8	3,2	4,5	2,8	18,0	3,1	4,5	2,7
Usługi obce.....	112,9	20,1	20,9	19,9	123,0	20,9	19,9	21,2
Podatki i opłaty.....	36,8	6,6	8,7	6,0	37,3	6,3	8,1	5,9
Wynagrodzenia brutto	79,9	14,3	19,1	12,9	83,1	14,1	19,1	12,9
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	19,7	3,5	5,3	3,0	20,5	3,5	5,4	3,0
w tym składki z tytułu ubezpieczeń społecznych	14,1	2,5	3,6	2,2	14,7	2,5	3,6	2,2
Pozostałe koszty	19,2	3,4	3,0	3,5	20,2	3,4	3,0	3,6

Koszty bieżącej działalności poniesione przez ogół badanych podmiotów w okresie styczeń-wrzesień br. były o 4,9% wyższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się jedynie udział kosztów usług obcych (z 20,1% do 20,9%), zmniejszył się natomiast udział kosztów zużycia materiałów (z 42,5% przed rokiem do 42,2%), wynagrodzeń brutto (z 14,3% do 14,1%), podatków i opłat (z 6,6% do 6,3%) oraz zużycia energii (z 3,2% do 3,1%). Udziały amortyzacji, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń oraz pozostałych kosztów nie uległy istotnym zmianom i, podobnie jak przed rokiem, ukształtowały się odpowiednio na poziomie 6,4%, 3,5% i 3,4%.

Z grupy przedsiębiorstw objętych badaniem, 47,0% jednostek wykazało w okresie styczeń-wrzesień br. **sprzedaż na eksport**, wobec 46,5% przed rokiem. Poziom sprzedaży eksportowej był o 4,0% wyższy niż przed rokiem; jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów nie uległ zmianie i wyniósł 18,8%. Sprzedaż eksportowa stanowiła ponad połowę obrotu w 28% przedsiębiorstw (w tym w 16,2% tych

podmiotów przekroczyła 75%), w 15,5% przedsiębiorstw sprzedaż eksportowa mieściła się w przedziale od 25,1% do 50% obrotu, w 16,1% – w przedziale od 10,1% do 25%, a w pozostałych 40,4% przedsiębiorstw udział eksportu w obrotach był niewielki i nie przekraczał 10%.

W grupie podmiotów eksportujących zmniejszył się udział jednostek wykazujących zysk netto (73,3%, wobec 80,0% w okresie styczeń-wrzesień ub. roku, w tym w przetwórstwie przemysłowym – 72,7%, wobec 80,7%), ale był on nadal wyższy niż przeciętnie dla ogółu badanych przedsiębiorstw. Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów były (poza wskaźnikami płynności finansowej) słabsze niż przed rokiem. Pogorszyły się one bardziej niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw, mimo to nadal kształtowały się, z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej I i II stopnia, korzystniej niż dla podmiotów ogółem.

Z grupy podmiotów objętych badaniem 13468 jednostek (stanowiących 87,0% ogółu badanych przedsiębiorstw w okresie styczeń-wrzesień br., wobec 88,2% przed rokiem) prowadziło **działalność gospodarczą bez zmiany formy własności**. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów tych podmiotów stanowiły 93,2% przychodów netto ogółem z tej działalności (wobec 94,4% przed rokiem). Udział tych podmiotów w zysku i w stracie ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł odpowiednio 95,0% i 87,5% (wobec 95,4% i 86,2% w okresie styczeń-wrzesień ub. roku), a w zysku netto i w stracie netto – 95,0% i 85,8% (wobec 95,4% i 81,8%). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe odnotowane przez tę zbiorowość były, poza wskaźnikami płynności finansowej I i II stopnia, w okresie styczeń-wrzesień br. gorsze niż przed rokiem, ale ukształtowały się na wyższym poziomie niż dla ogółu badanych podmiotów.

Wartość **aktywów obrotowych** badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosła 382643,9 mln zł i była o 7,2% większa niż przed rokiem, w tym zapasów – wyższa o 6,6%, należności krótkoterminowych – o 3,7%, a inwestycji krótkoterminowych – o 15,8%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych nastąpił wzrost udziału inwestycji krótkoterminowych (z 21,3% do 23,0%), a spadek – należności krótkoterminowych (z 49,1% do 47,5%, w tym należności z tytułu dostaw i usług – z 42,2% do 40,6%) oraz nieznacznie – zapasów (z 26,9% do 26,8%). W strukturze zapasów ogółem wzrósł udział produktów gotowych (z 15,4% do 16,6%) oraz nieznacznie – półproduktów i produktów w toku (z 14,5% do 14,6%), a obniżył się – towarów (z 34,0% do 33,3%) oraz materiałów (z 33,6% do 33,2%).

W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku nie odnotowano istotnych zmian dotyczących sprawności działania przedsiębiorstw. Nie uległ zmianie wskaźnik cyklu zapasów (30 dni) oraz wskaźnik cyklu należności z tytułu dostaw i usług. Nieznacznie skrócił się okres spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

W okresie styczeń-wrzesień br. aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi, których udział w pokryciu finansowym aktywów obrotowych stanowił 71,6%, wobec 74,0% przed rokiem.

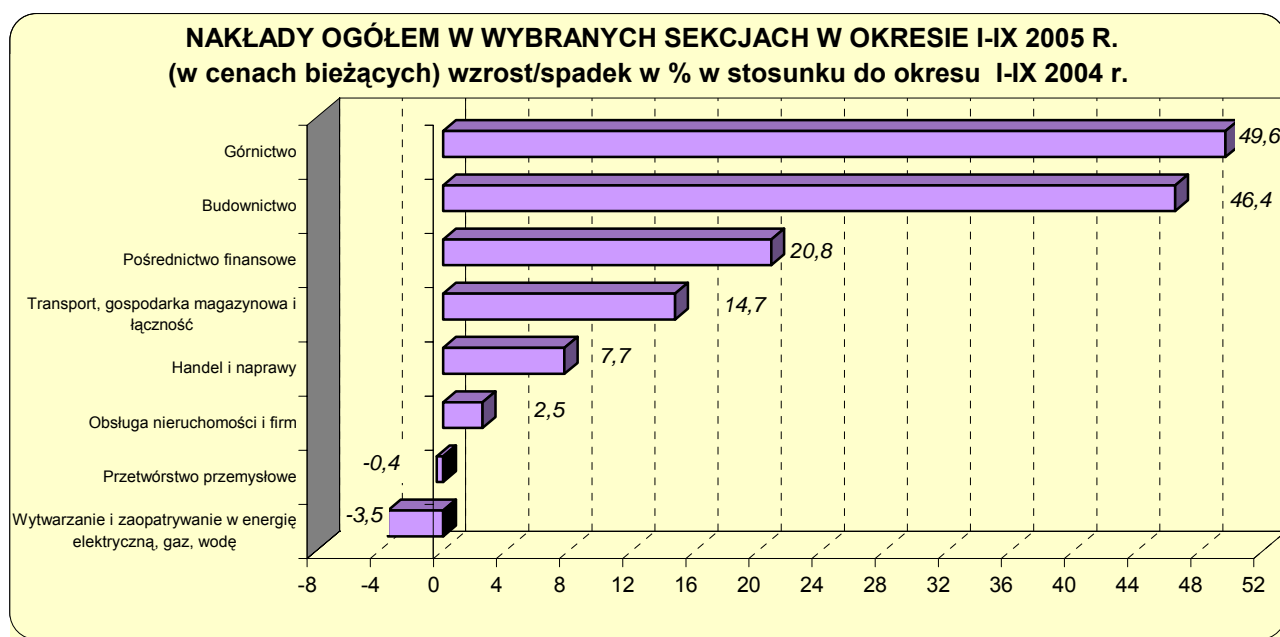
Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) wyniosły w końcu września br. 404194,5 mln zł i były o 1,1% niższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 32,2% zobowiązań ogółem (wobec 35,3% przed rokiem).

Wartość **zobowiązań krótkoterminowych** badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosła 273953,9 mln zł i była o 3,7% wyższa niż przed rokiem. Wzrost odnotowano w zobowiązaniach z tytułu dostaw i usług – o 2,1%, w zobowiązaniach z tytułu kredytów i pożyczek – o 7,2% oraz w pozostałych zobowiązaniach – o 12,1%. Spadek odnotowano w zobowiązaniach z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 7,1% oraz zobowiązaniach z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 4,3%.

Zobowiązania długoterminowe badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosły 130240,5 mln zł i były o 9,8% niższe niż przed rokiem. Odnotowano spadek zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – o 8,8% oraz pozostałych zobowiązań – o 12,2%. Wzrosły - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 31,1%.

Nakłady ogółem

W okresie styczeń-wrzesień br. nakłady ogółem przedsiębiorstw¹¹ wyniosły 41,5 mld zł i były (w cenach stałych) o 7,4% wyższe niż przed rokiem. Nakłady na budynki i budowle zwiększyły się o 6,9%, a zakupy¹² – o 7,6%. Udział zakupów w nakładach ogółem wyniósł 64,4% (przed rokiem 65,6%).

¹¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (bez względu na rodzaj działalności) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

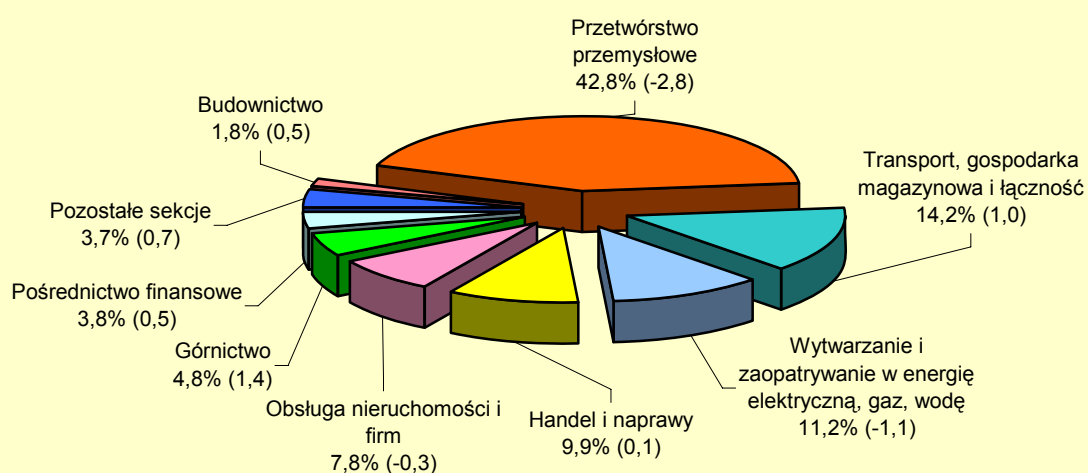
¹² Maszyny i urządzenia techniczne, narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie oraz środki transportu.

Największy wzrost nakładów (w cenach bieżących) odnotowano m.in. w górnictwie – o ok. 50% (w analogicznym okresie ub. roku wzrost o ok. 6%), budownictwie – o ok. 46% (wobec spadku w poprzednich pięciu latach). W pośrednictwie finansowym wzrost nakładów wyniósł ok. 21% (przed rokiem spadek), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności – ok. 15% (wobec wzrostu przed rokiem o ok. 2%), handlu i naprawach – ok. 8% (wobec wzrostu odpowiednio o ok. 11%).

Po dwóch kolejnych latach wzrostu, w okresie styczeń-wrzesień br. obniżyły się nakłady jednostek przetwórstwa przemysłowego (o 0,4%). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę nakłady zmniejszyły się (o 3,5%), wobec wzrostu notowanego w ub. roku. Wśród działów posiadających największy udział w nakładach w przetwórstwie przemysłowym, największy spadek nakładów miał miejsce m.in. w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o ok. 31%), drewna i wyrobów z drewna (o ok. 27%), artykułów spożywczych i napojów (o ok. 17%). Wzrost nakładów odnotowano m.in. w produkcji metali (o ok. 92%), masy włóknistej oraz papieru (o ok. 87%), mebli; pozostałej działalności produkcyjnej (o ok. 35%), wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o ok. 11%).

W strukturze nakładów ogółem zwiększył się udział nakładów poniesionych m.in. przez jednostki transportu, gospodarki magazynowej i łączności (z 13,2% do 14,2%), górnictwa (z 3,4% do 4,8%), handlu i napraw (z 9,8% do 9,9%), zmniejszył się natomiast m.in. – przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego (z 45,6% do 42,8%), wytwarzających i zaopatrujących w energię elektryczną, gaz, wodę (z 12,3% do 11,2%), obsługi nieruchomości i firm (z 8,1% do 7,8%).

STRUKTURA NAKŁADÓW OGÓŁEM W OKRESIE I-IX 2005 R.

Zmiany do okresu I-IX 2004 r. (w pkt)

Najbardziej wzrosły nakłady poniesione przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 1000 osób - o 11,8%. W jednostkach o liczbie pracujących od 50 do 249 osób wzrost nakładów wyniósł 7,0%, natomiast w podmiotach o liczbie pracujących od 250 do 1000 osób odnotowano spadek nakładów o 0,9%.

Struktura inwestowania wg wybranych sekcji i wielkości przedsiębiorstw w okresie styczeń-wrzesień br. kształtowała się następująco:

Rodzaje działalności wg PKD	Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących					
	50-249 osób		250-1000 osób		powyżej 1000 osób	
	liczba jednostek inwestujących	nakłady ogółem	liczba jednostek inwestujących	nakłady ogółem	liczba jednostek inwestujących	nakłady ogółem
	w % ogółem w danej sekcji					
O g ó ł e m.....	80,5	26,9	16,5	31,2	3,0	41,9
Górnictwo.....	72,5	5,8	14,2	2,9	13,3	91,3
Przetwórstwo przemysłowe.....	77,5	26,9	19,4	39,2	3,1	33,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę.....	75,6	14,5	16,7	16,5	7,7	69,0
Budownictwo.....	85,3	53,5	13,7	28,2	1,0	18,3
Handel i naprawy.....	87,6	44,4	10,7	24,2	1,7	31,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	71,6	14,3	23,7	23,2	4,7	62,5
Pośrednictwo finansowe.....	78,1	40,2	16,0	22,0	5,9	37,8

Zmniejszył się udział nakładów poniesionych przez **jednostki sektora prywatnego** w nakładach ogółem badanych przedsiębiorstw - z 77,3% w okresie trzech kwartałów ub. roku do 75,9%.

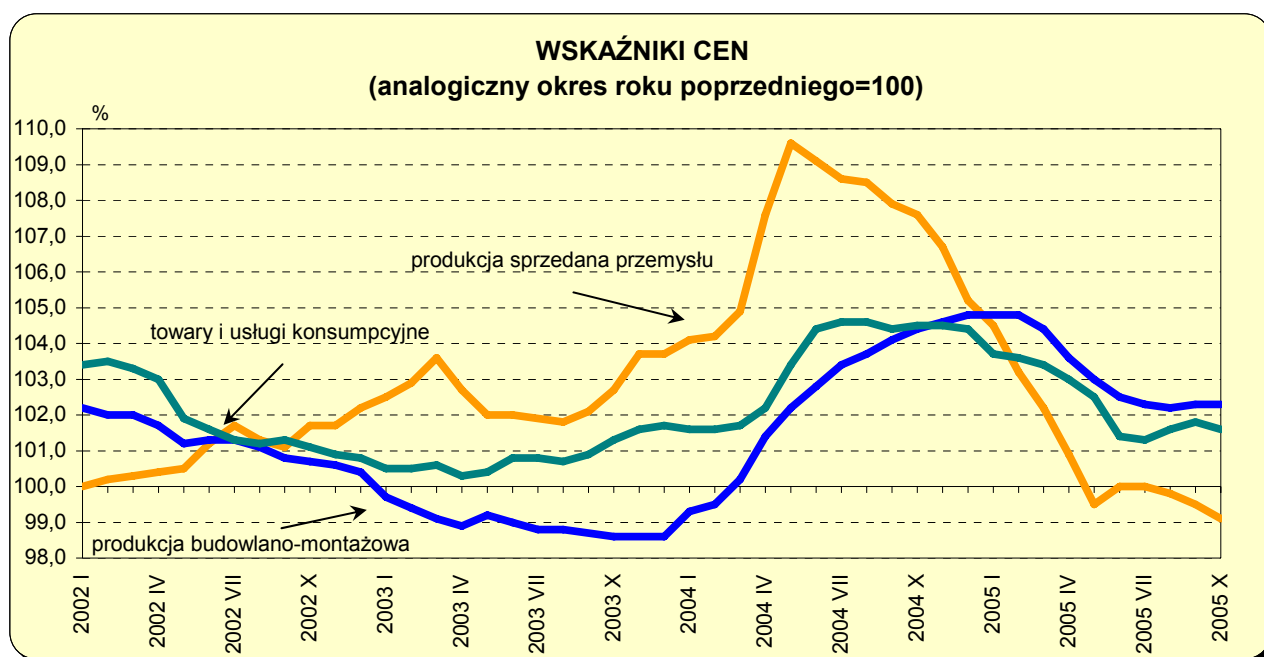
W okresie styczeń-wrzesień br. **rozpoczęto** 72,2 tys. **inwestycji**, tj. o ok. 18% więcej niż przed rokiem. Około 60% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych wyniosła 20,8 mld zł i była o 3,9% wyższa niż przed rokiem. Na modernizację istniejących środków trwałych przypadało 28,8% wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych (wobec 29,1% przed rokiem).

Z ogólnej wartości nakładów zrealizowanych w okresie styczeń-wrzesień br. ok. 43% (podobnie jak przed rokiem) poniosły **podmioty z kapitałem zagranicznym** (z kapitałem zagranicznym powyżej 1 mln USD). Nakłady tej grupy podmiotów były wyższe o ok. 7% (w cenach stałych) niż przed rokiem. Ok. 53% nakładów ogółem tej grupy podmiotów przypadało na jednostki przetwórstwa przemysłowego, w tym zajmujące się produkcją artykułów spożywczych i napojów - ok. 17%, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep - 12%, wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych - ok. 10%, wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych - ok. 9%, koksu i produktów rafinacji ropy naftowej - ok. 7%. Jednostki sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność poniosły ok. 17%, a handel i naprawy - ok. 11% ogółu nakładów zrealizowanych przez grupę podmiotów z kapitałem zagranicznym.

Znaczny wzrost nakładów (w cenach bieżących) wśród podmiotów z kapitałem zagranicznym, notowano w produkcji wyrobów z metali, masy włóknistej oraz papieru, wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych, natomiast spadek - w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, drewna i wyrobów z drewna, sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i komunikacyjnych oraz wyrobów chemicznych.

Ceny

W październiku br., tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych było zbliżone do obserwowanego przed miesiącem, przy czym wzrosły zwłaszcza ceny żywności. Odnotowano nieznaczne spowolnienie dynamiki cen konsumpcyjnych w ujęciu rocznym. W przemyśle ceny nadal pozostają na poziomie niższym niż przed rokiem, natomiast w budownictwie – utrzymuje się ich umiarkowany wzrost.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** pozostały w październiku br. na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim miesiącu (po spadku o 0,3% we wrześniu). Nadal obniżały się ceny w przetwórstwie przemysłowym (o 0,2%), w tym m.in. – w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 1,6%, po wysokim wzroście w poprzednich czterech miesiącach), wyrobów z metali oraz z pozostałych surowców niemetalicznych (po 0,5%), maszyn i urządzeń (o 0,4%), jak również artykułów spożywczych i napojów oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (po 0,2%). Podnieśli natomiast ceny producenci m.in. metali (o 0,6%) i wyrobów chemicznych (o 0,3%). W górnictwie odnotowano

w październiku wzrost cen o 1,6%, co było wynikiem znacznego podniesienia cen w górnictwie rud metali (o 5,3%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę ceny wzrosły o 0,8%.

W okresie styczeń-październik br. wzrost cen producentów w przemyśle wyniósł 0,9% i był znacznie mniejszy niż przed rokiem (7,0%). Wyraźne spowolnienie dynamiki cen odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (spadek o 0,2%) i w górnictwie (mimo nadal wysokiego wzrostu – o 6,5%), natomiast w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę wzrost cen (5,0%) był wyższy niż przed rokiem.

Szacuje się, że w październiku br. nadal nieznacznie rosły ceny **produkcji budowlano-montażowej** (o 0,1%). W efekcie, ich wzrost w okresie dziesięciu miesięcy br. wyniósł 2,0% (wobec 4,5% przed rokiem).

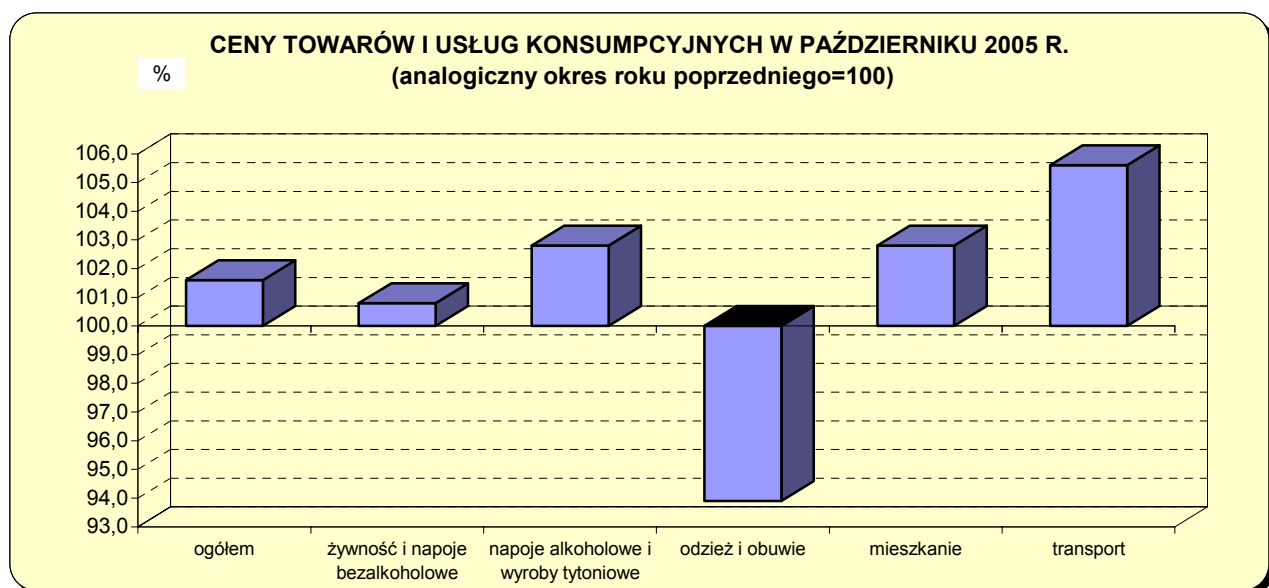
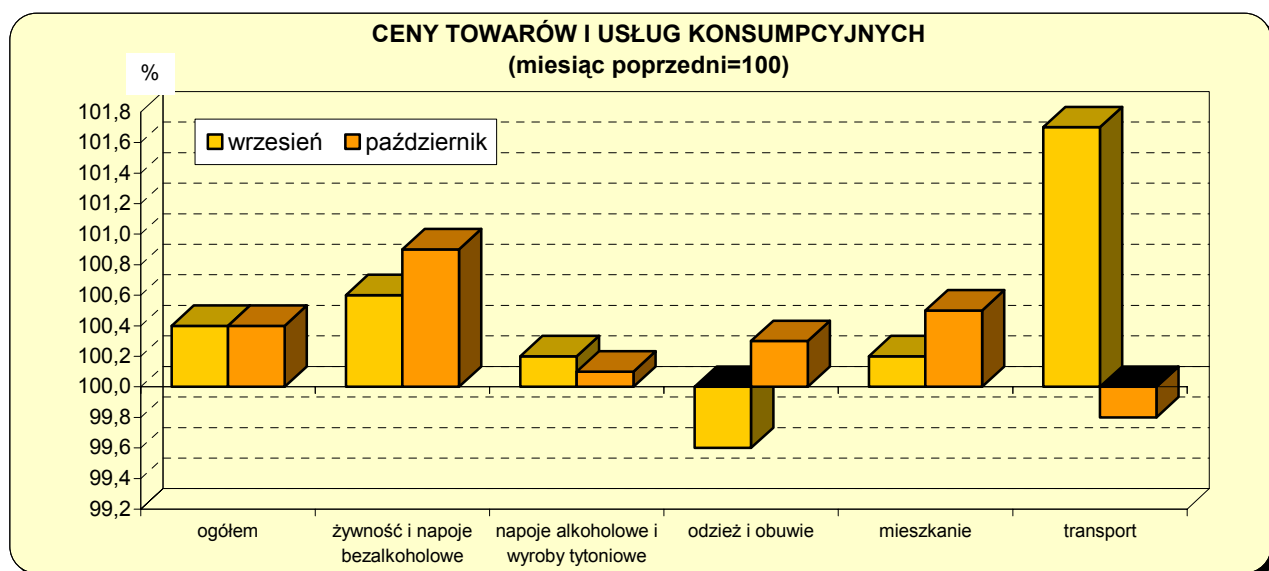
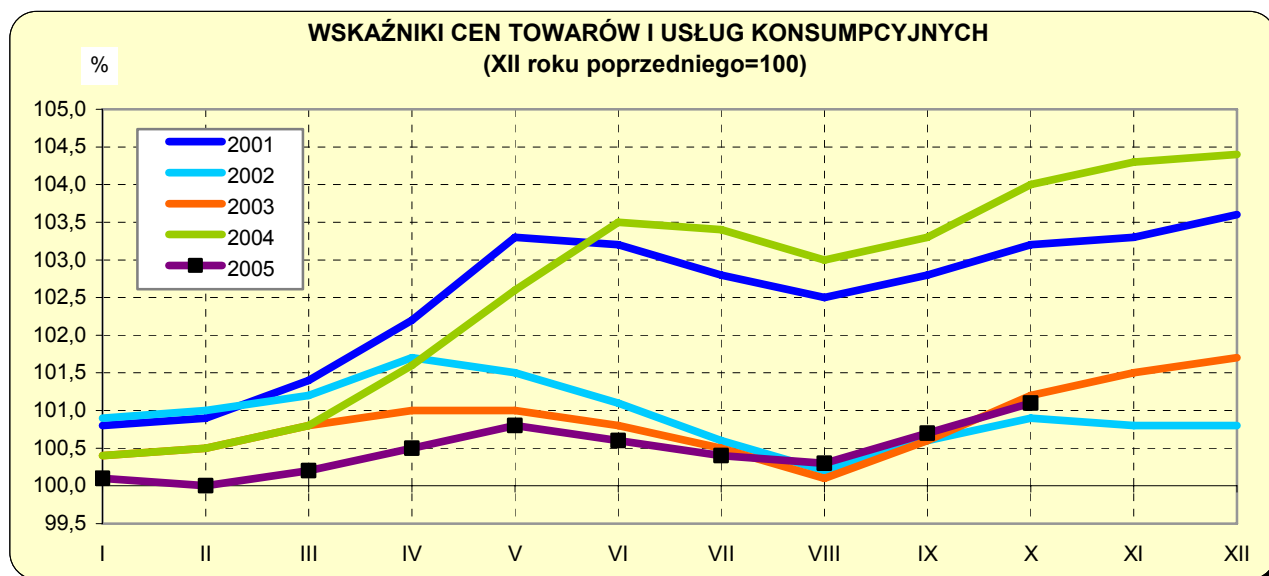
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu				Ceny produkcji budowlano- montażowej
	ogółem	górnictwo	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	
2004	Grudzień roku poprzedniego=100				
X.....	107,0	119,0	107,2	100,6	104,5
2005	Miesiąc poprzedni=100				
X.....	100,9	106,5	99,8	105,0	102,0
2005	Analogiczny okres roku poprzedniego=100				
I.....	100,1	104,4	99,4	102,1	100,2
II.....	99,5	99,4	99,4	100,1	100,1
III.....	100,5	100,2	100,6	100,2	100,2
IV.....	100,7	100,7	100,8	100,1	100,3
V.....	99,8	100,1	99,8	100,1	100,2
VI.....	100,3	101,9	100,1	100,6	100,2
VII.....	100,2	100,1	100,1	100,7	100,3
VIII.....	100,1	98,6	100,2	100,0	100,2
IX.....	99,7	99,4	99,7	100,0	100,2
X.....	100,0	101,6	99,8	100,8	100,1
2005	Analogiczny okres roku poprzedniego=100				
I.....	104,5	114,4	103,9	102,7	104,8
II.....	103,2	109,5	102,6	102,8	104,8
III.....	102,2	106,4	101,6	102,9	104,4
IV.....	100,9	101,3	100,4	103,0	103,6
V.....	99,5	102,9	98,6	102,9	103,0
VI.....	100,0	107,1	98,9	103,5	102,5
VII.....	100,0	104,9	98,9	104,2	102,3
VIII.....	99,8	102,3	98,9	104,2	102,2
IX.....	99,5	101,7	98,6	104,2	102,3
X.....	99,1	103,5	97,9	105,0	102,3
I-X.....	100,8	105,3	100,0	103,5	103,2

W październiku br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** wzrosły, podobnie jak przed miesiącem, o 0,4%. Największy wpływ na poziom cen miały podwyżki cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, które podniosły wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o 0,24 i o 0,14 pkt. Po znacznym wzroście w ostatnich miesiącach, obniżyły się nieco ceny paliw. W skali roku odnotowano w październiku nieznaczne spowolnienie wzrostu cen – z 1,8% we wrześniu do 1,6%. W okresie styczeń–październik br. ceny konsumpcyjne rosły znacznie wolniej niż przed rokiem (1,1%, wobec 4,0%).

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łączność	rekreacja i kultura	edukacja
2004	Grudzień roku poprzedniego=100									
X	104,0	106,3	102,4	96,5	103,9	101,4	110,4	99,7	100,8	103,9
2005	Miesiąc poprzedni=100									
X	101,1	99,0	102,8	93,9	102,5	102,5	106,4	100,1	100,6	101,6
2005	Analogiczny okres roku poprzedniego=100									
I	100,1	99,8	100,1	98,2	101,0	101,3	98,4	100,0	100,4	100,1
II	99,9	99,7	100,1	98,5	100,1	100,1	100,6	100,0	100,0	100,0
III	100,1	100,2	100,3	99,4	100,1	100,1	100,3	100,3	100,2	100,1
IV	100,4	100,5	100,5	99,9	100,0	100,2	102,0	100,0	100,3	100,1
V	100,3	100,9	100,6	100,0	100,1	100,1	100,2	100,0	100,0	100,0
VI	99,8	98,8	100,5	99,9	100,1	100,2	100,4	99,9	100,0	100,0
VII	99,8	98,3	100,3	99,4	100,4	100,2	101,6	100,0	100,4	100,0
VIII	99,9	99,4	100,2	98,8	100,1	100,1	101,2	100,0	100,0	100,0
IX	100,4	100,6	100,2	99,6	100,2	100,1	101,7	100,1	99,6	100,5
X	100,4	100,9	100,1	100,3	100,5	100,1	99,8	100,0	99,7	100,8
2005	Analogiczny okres roku poprzedniego=100									
I	103,7	106,7	102,2	95,4	104,6	102,7	105,4	99,5	100,2	103,9
II	103,6	105,9	102,2	95,4	104,5	102,7	105,4	99,5	100,6	103,8
III	103,4	105,3	102,5	95,3	104,4	102,5	104,7	100,0	101,1	103,8
IV	103,0	103,7	102,5	95,1	104,3	102,5	105,8	100,0	101,4	103,8
V	102,5	104,3	102,6	94,7	102,7	102,5	103,0	100,1	101,1	103,7
VI	101,4	100,4	103,0	94,6	102,6	102,4	103,6	100,0	100,6	103,7
VII	101,3	99,2	102,9	94,6	102,7	102,5	105,6	100,0	100,5	103,7
VIII	101,6	100,5	102,8	94,2	102,7	102,5	106,3	100,0	100,4	103,7
IX	101,8	101,0	102,8	93,9	102,6	102,5	107,2	100,1	100,6	103,5
X	101,6	100,8	102,8	93,9	102,8	102,6	105,6	100,1	100,5	101,7
I-X	102,4	102,7	102,6	94,7	103,4	102,5	105,3	99,9	100,7	103,5

Ceny **żywności i napojów bezalkoholowych** wzrosły w październiku br. o 0,9%. Był to wzrost wyższy niż we wrześniu (0,6%), ale nieco niższy od notowanego odpowiednio przed rokiem (1,1%). Podrożały zwłaszcza warzywa (o 12,8%) i owoce (o 6,0%), w mniejszym stopniu – ryby i cukier (po 0,4%) oraz artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (o 0,1%). Nie zmieniły się ceny pieczywa i produktów zbożowych, znacznie obniżyły się natomiast ceny mięsa (o 1,2%). Tańszy niż we wrześniu był zwłaszcza drób – o 6,4%, ceny mięsa wieprzowego spadły o 0,4%, a wołowego – wzrosły o 0,3%. Napoje bezalkoholowe podrożały o 0,1%.

W okresie styczeń–październik br. ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 1,0%, wobec wysokiego wzrostu (o 6,3%) w analogicznym okresie ub. roku. Największy wpływ na to miały obniżki cen mięsa (o 3,1%). Spadły także m.in. ceny cukru (o 10,5%), olejów i pozostałych tłuszczów (o 3,5%), warzyw (o 1,3%) oraz pieczywa i produktów zbożowych (o 0,7%). Podrożały m.in. owoce (o 10,7%) oraz ryby (o 2,2%).

W październiku br. nieznacznie (o 0,1%) obniżyły się ceny **napojów alkoholowych**, podrożały natomiast (o 0,3%) **wyroby tytoniowe**. Od początku roku wzrost cen napojów alkoholowych wyniósł 0,2%, a wyrobów tytoniowych – 7,1%.

Po wielomiesięcznym spadku, ceny **odzieży i obuwia** wzrosły w październiku br. o 0,3% (w tym odzieży – o 0,3%, a obuwia – o 0,4%). Od początku roku ceny odzieży obniżyły się o 5,1%, a obuwia – o 8,5%.

W październiku br. odnotowano relatywnie wysoki wzrost cen związanych z **mieszkaniami** (0,5%, wobec 0,2% we wrześniu), spowodowany głównie podwyżkami cen nośników energii (o 1,2%). Podrożał zwłaszcza gaz (o 4,5%, w tym ciekły – o 8,3%, a ziemny – o 3,3%). Droższy niż we wrześniu był także opał (o 1,0%) i energia cieplna (o 0,5%). Opłaty za najem mieszkania (łącznie z opłatą za dostawę zimnej wody) podniesiono o 0,2%. Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego pozostały na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem. Od początku roku ceny w zakresie mieszkania wzrosły o 2,5%, czyli nieco mniej niż odpowiednio przed rokiem (3,9%). W okresie tym notowano zwłaszcza wysoki wzrost cen gazu (o 9,7%), znacząco podrożała także energia elektryczna (o 3,4%). W październiku br. za najem mieszkania (łącznie z dostawą zimnej wody) należało zapłacić o 3,5% więcej niż w grudniu ub. roku. Ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego wzrosły o 0,2%.

Towary i usługi związane ze **zdrowiem** podrożały w październiku br. o 0,1%, a w okresie dziesięciu miesięcy br. – o 2,5% (wobec 1,4% przed rokiem), w tym artykuły farmaceutyczne – o 3,3%.

Po ośmiu miesiącach wzrostu obniżyły się (o 0,2%) ceny w zakresie **transportu**. Największy wpływ na to miał spadek cen paliw do prywatnych środków transportu (o 0,5%). Tańsze niż we wrześniu br. (o 0,2%) były również samochody osobowe, podrożały natomiast usługi transportowe

(o 0,4%). W październiku br. ceny w transporcie były nadal dużo wyższe niż w grudniu ub. roku (o 6,4%), jednak wzrost ten był niższy niż w analogicznym okresie ub. roku (10,4%). Podrożały paliwa (o 14,5%) i usługi transportowe (o 3,0%), spadły natomiast ceny samochodów osobowych (o 4,4%).

Ceny w zakresie **łącznie** pozostały w październiku br. na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim miesiącu i były o 0,1% wyższe niż w grudniu ub. roku.

W drugim z kolei miesiącu spadły (o 0,3%) ceny w zakresie **rekreacji i kultury**. Obniżyły się m.in. opłaty za turystykę zorganizowaną (o 2,3%), nadal taniał również sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 0,7%). Podniesiono natomiast m.in. ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 0,3%). W okresie styczeń-październik br. wzrost cen związanych z rekreacją i kulturą wyniósł 0,6%.

Relatywnie wysoki wzrost cen (0,8%) odnotowano w październiku br. w **edukacji**, zwłaszcza w szkolnictwie wyższym (1,4%). W okresie dziesięciu miesięcy br. opłaty w zakresie edukacji podniesiono o 1,6% (wobec 3,9% przed rokiem). Spośród **innych towarów i usług** w październiku br. wzrosły m.in. ceny usług w zakresie opieki społecznej (o 0,6%) oraz usług ubezpieczeniowych (o 0,4%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie listopad 2004 r. – październik 2005 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 2,8% (wobec 3,1% w okresie październik 2004 r. – wrzesień 2005 r.). Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**¹³ wzrosły w tym okresie o 2,7%.

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W październiku br. odnotowano stosunkowo wysoki wzrost przeciętnych realnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku, wynikający głównie z większego niż w poprzednich miesiącach wzrostu płac nominalnych oraz wypłat nagród w transporcie, gospodarce magazynowej i łącznie oraz górnictwie. W rezultacie, w okresie dziesięciu miesięcy br. wzrost siły nabywczej płac wyniósł 0,6%. Październik był piątym z kolei miesiącem niewielkiego wzrostu w ujęciu rocznym przeciętnych realnych emerytur i rent

¹³ Zharmonizowane wskaźniki cen konsumpcyjnych (HICP - Harmonized Index of Consumer Prices) obliczane są według ujednoliconej metodologii Eurostatu i stosowane przez kraje członkowskie oraz kandydujące do UE. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych z rachunków narodowych. Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na klasyfikacji spożycia indywidualnego według celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP). Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z grudnia roku poprzedzającego rok badany.

brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Utrzymał się natomiast spadek siły nabywczej świadczeń społecznych rolników indywidualnych.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. wyniosło 2538,88 zł i było o 6,4% większe niż przed rokiem. Najwyższy wzrost płac wystąpił w sekcjach: transport, gospodarka magazynowa i łączność (o 18,5%) oraz górnictwo (o 16,2%), wynikający z wypłat w październiku br. nagród w pocztach i telekomunikacji oraz nagród specjalnych w górnictwie rud metali. Po wyłączeniu z sektora przedsiębiorstw tych dwóch sekcji, przeciętne wynagrodzenia wzrosły o 4,3%. Płace zwiększyły się także m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (o 7,5%), hotelach i restauracjach (o 6,1%) oraz budownictwie (o 6,0%). Wśród działów o dużym udziale w zatrudnieniu, największy wzrost płac dotyczył poczty i telekomunikacji (o 45,9%), natomiast dużo mniejszy – jednostek wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,1%), produkcji maszyn i urządzeń (o 5,9%) oraz wyrobów chemicznych (o 5,8%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie dziesięciu miesięcy br. wyniosło 2471,35 zł i było o 2,9% większe niż przed rokiem (w październiku ub. roku wzrost o 4,5%).

Przeciętna miesięczna płaca brutto bez wypłat z zysku w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń-październik br. ukształtowała się na poziomie 2463,79 zł i zwiększyła się w ujęciu rocznym o 2,8% (przed rokiem wzrost o 4,5%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem					bez wypłat z zysku
	2005					
	X		I-X			
	w zł	X 2004=100	w zł	I-X 2004=100		w zł
Sektor przedsiębiorstw	2538,88	106,4	2471,35	102,9	102,8	2463,79
w tym:						
Przemysł	2508,40	105,2	2488,62	102,9	102,7	2477,18
górnictwo	4120,08	116,2	3995,30	108,0	106,9	3932,38
przetwórstwo przemysłowe ...	2294,74	103,8	2270,79	102,5	102,4	2265,24
wytwarzanie i zaopatrywanie						
w energię elektryczną, gaz,						
wodę	3211,84	107,5	3288,94	104,0	103,7	3265,55
Budownictwo	2407,81	106,0	2303,81	105,0	105,0	2301,87
Handel i naprawy	2333,28	101,5	2319,36	101,0	101,0	2317,92
Hotele i restauracje	1867,23	106,1	1842,02	104,4	104,4	1840,80
Transport, gospodarka						
magazynowa i łączność	3195,25	118,5	2807,44	102,5	102,4	2800,69
Obsługa nieruchomości i firm	2485,96	104,5	2465,60	105,2	105,2	2463,63

W **sektorze publicznym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w październiku br. wyniosło 3083,53 zł (o 14,1% więcej niż przed rokiem), a w okresie dziesięciu miesięcy br. – 2898,98 zł, tj. o 4,9% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W **sektorze prywatnym** przeciętna płaca brutto ukształtowała się w październiku br. na poziomie 2398,74 zł, tj. o 4,4% większym niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik br. wyniosła ona 2359,53 zł, tj. o 2,7% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku, a relacja tego wynagrodzenia do przeciętnej płacy w sektorze publicznym wyniosła 81,4% (tj. o 1,8 pkt mniej niż przed rokiem).

Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. wzrosła w ujęciu rocznym o 4,8%. W okresie styczeń–październik br. była ona o 0,6% wyższa niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku wzrost o 1,4%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto ¹⁴			
	X 2005				I-X 2005	
	w tys.	X 2004=100	w zł	X 2004=100	w zł	I-X 2004=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych...	7510,9	100,2	1180,48	102,6	1169,00	102,8
emerytury	4212,5	103,4	1310,68	101,7	1304,60	101,5
renty z tytułu niezdolności do pracy ...	1984,8	93,9	923,38	102,5	924,77	103,2
renty rodzinne	1313,6	100,5	1151,42	102,6	1117,31	102,7
Emerytury i renty rolników indywidualnych	1621,8	96,1	771,02	101,2	758,61	101,6

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w październiku br. ukształtowała się na poziomie 1180,48 zł, tj. o 2,6% wyższym niż przed rokiem, a jej siła nabywcza zwiększyła się o 0,8%. W okresie dziesięciu miesięcy br. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w systemie pracowniczym wyniosła 1169,00 zł i była o 2,8% wyższa niż przed rokiem, a jej siła nabywcza wzrosła o 0,2%.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w październiku br. ukształtowała się na poziomie 771,02 zł, tj. o 1,2% większym niż przed rokiem. Jej siła nabywcza obniżyła się w ujęciu rocznym o 0,6%. W okresie styczeń–październik br. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych wyniosła 758,61 zł i była o 1,6% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, a jej siła nabywcza zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 1,0%.

¹⁴ Od marca 2005 r., łącznie z jednorazową wypłatą dla osób pobierających świadczenie emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty z tytułu Ustawy z dnia 10 września 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2004 r. Nr 236, poz. 2355).

Kwota brutto zasiłków dla bezrobotnych (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w październiku br. 169,8 mln zł i była o 2,9% mniejsza niż przed miesiącem oraz o 13,2% niższa niż przed rokiem. W okresie dziesięciu miesięcy br. wypłacono bezrobotnym 1912,6 mln zł, tj. o 12,7% mniej niż odpowiednio w ub. roku.

Z tytułu zasiłków i świadczeń przedemerytalnych w październiku br. wypłacono 430,6 mln zł, tj. o 1,4% mniej niż we wrześniu i o 14,8% mniej niż przed rokiem, a w okresie styczeń-październik br. – 4583,2 mln zł, tj. o 5,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku.

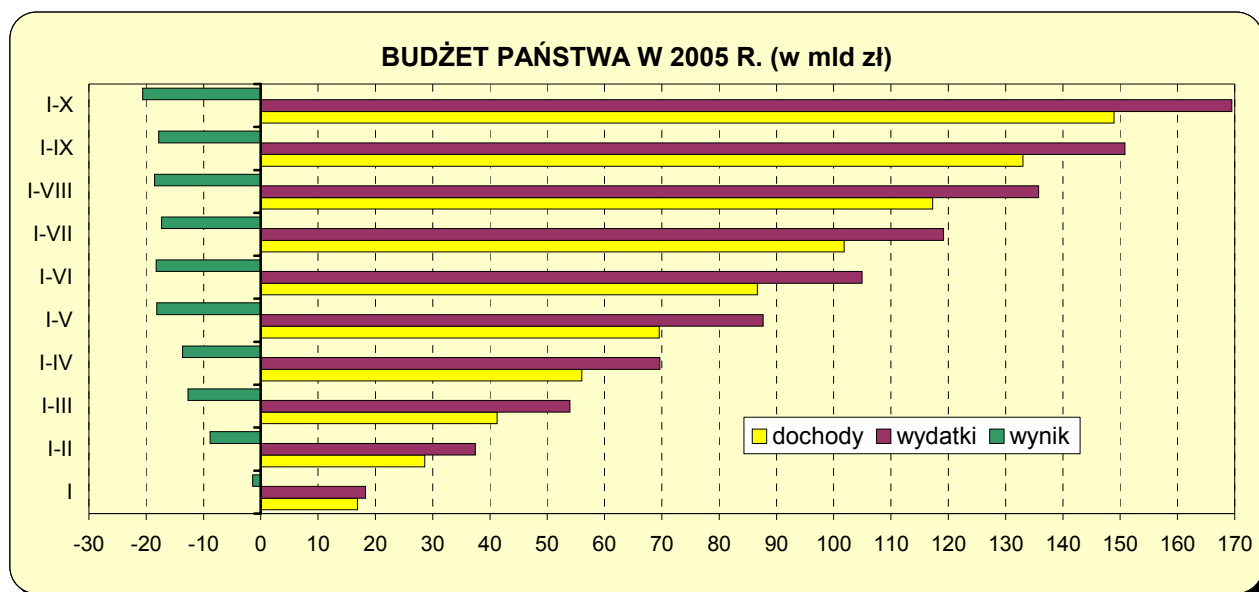
Budżet państwa

W okresie styczeń-październik br. **dochody** budżetu państwa¹⁵ wyniosły 148941,1 mln zł, **wydatki** – 169523,1 mln zł, a **deficyt** – 20582,0 mln zł (odpowiednio 85,3%, 80,8%, 58,8% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2005 r.).

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2005 r.	I-X 2005				I-X 2004
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	I-X 2004=100	struktura	
	w mln zł				w %	
Ogółem dochody.....	174703,7	148941,1	85,3	116,8	100,0	100,0
podatki pośrednie.....	116980,7	96622,6	82,6	116,1	64,9	65,2
podatek dochodowy od osób prawnych	14690,6	12329,0	83,9	123,6	8,3	7,8
podatek dochodowy od osób fizycznych	23614,6	19273,5	81,6	114,8	12,9	13,2
dochody państwowych jednostek budżetowych	13247,0	13699,7	103,4	118,7	9,2	9,0
w tym wpływy z cła	1557,8	1046,9	67,2	50,7	0,7	1,6
pozostałe dochody	6170,8	7016,3	113,7	116,0	4,7	4,8
w tym wpłaty z zysku NBP.....	4626,1	4168,0	90,1	102,7	2,8	3,2
Ogółem wydatki	209703,7	169523,1	80,8	107,2	100,0	100,0
w tym:						
obsługa długu krajowego	20970,0	17159,5	81,8	122,1	10,1	8,9
obsługa zadłużenia zagranicznego	4557,3	3346,1	73,4	91,4	2,0	2,3
dotacje dla:						
Funduszu Emerytalno - Rentowego	14250,0	12428,0	87,2	9,3	7,3	7,9
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	18632,3	18632,3	100,0	88,5	11,0	13,3
subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	32486,6	29228,5	90,0	103,3	17,2	17,9
Deficyt budżetu państwa	35000,0	20582,0	58,8	67,2	x	x
Finansowanie deficytu						
źródła krajowe	31570,1	12677,0	40,2	45,0	x	x
źródła zagraniczne	3429,9	7905,0	230,5	318,5	x	x

¹⁵ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń-październik 2005 r.”.

W okresie styczeń-październik br. realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 2,8 pkt wyższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich zwiększyły się o 16,1%, a z podatku dochodowego od osób fizycznych – o 14,8%. Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 64,9% i 12,9% (wobec 65,2% i 13,2% w analogicznym okresie ub. roku). Dochody państwowych jednostek budżetowych zwiększyły się o 18,7%, a ich udział w łącznej kwocie dochodów zwiększył się o 0,2 pkt i wyniósł 9,2%. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych były wyższe niż przed rokiem o 23,6%, a ich udział w dochodach ogółem zwiększył się z 7,8% w ub. roku do 8,3%.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków w okresie styczeń-październik br. była o 1,6 pkt wyższa niż przed rokiem. Wpłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów i województw) wyniosły 29228,5 mln zł (w tym środki przekazane na zadania oświatowe na listopad br. – 1909,5 mln zł) i stanowiły 90,0% kwoty tej subwencji założonej w ustawie. Udział subwencji w wydatkach ogółem wyniósł 17,2%, wobec odpowiednio 17,9% w ub. roku. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 12,1% wydatków ogółem (przed rokiem 11,2%). Spadek wykazały dotacje dla: Funduszu Emerytalno-Rentowego - o 0,7% i Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - o 11,5%.

W okresie styczeń-wrzesień br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 9,4% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 18,6% (wobec 18,1% w analogicznym okresie ub. roku).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2005				I-IX 2004
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	I-IX 2004=100	struktura	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	28044,0	66,0	109,4	100,0	100,0
w tym:					
nauka	498,4	66,2	98,0	1,8	2,0
oświata i wychowanie	645,5	67,0	110,9	2,3	2,3
szkolnictwo wyższe	70,4	60,0	71,8	0,3	0,4
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	109,5	64,3	73,4	0,4	0,6
ochrona zdrowia	1368,2	65,4	100,2	4,9	5,3
pomoc społeczna.....	31,8	77,1	147,9	0,1	0,1
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ..	5,4	66,6	120,0	0,0	0,0
administracja publiczna	5163,3	70,9	110,4	18,4	18,2
wymiar sprawiedliwości	4493,8	71,7	113,1	16,0	15,5
bezpieczeństwo publiczne i ochrona					
przeciwpowodziowa	5296,5	75,4	111,8	18,9	18,5
obrona narodowa	5366,0	64,8	108,5	19,1	19,3

Według danych Ministerstwa Finansów stan zobowiązań państwowych jednostek budżetowych¹⁶ w okresie styczeń-wrzesień br. wyniósł łącznie 3597,3 mln zł, w tym zobowiązania wymagalne – 55,2 mln zł. Z ogólnej kwoty zobowiązań wymagalnych (bez odsetek) zobowiązania obciążające wydatki bieżące wyniosły 19,3 mln zł, natomiast obciążające wydatki inwestycyjne – 0,1 mln zł. W dziale „ochrona zdrowia” zobowiązania wymagalne wyniosły 51,1 mln zł (w tym odsetki stanowiły 70,0%), a w dziale „oświata i wychowanie” - 1,1 mln zł.

W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku łączna kwota zobowiązań wzrosła o 126,1%, a zobowiązania wymagalne obniżyły się o 68,0%. W dziale „ochrona zdrowia” zobowiązania wymagalne zwiększyły się o 2,3%, natomiast w dziale „oświata i wychowanie” zmniejszyły się o 5,1%.

Pieniądz

Stan zasobów pieniądza wyniósł w końcu października br. 408315,3 mln zł i był o 7326,3 mln zł (o 1,8%) wyższy niż we wrześniu br. oraz o 32783,6 mln zł (o 8,7%) większy niż przed rokiem.

Głównym czynnikiem kreacji pieniądza w październiku br. były **należności**. Wyniosły one 295462,1 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 1,8%, w tym należności

¹⁶ Bez zobowiązań dotyczących długu publicznego.

od gospodarstw domowych wzrosły o 3,0%, od przedsiębiorstw - o 0,8%, od niemonetarnych instytucji finansowych - o 3,3%, od instytucji samorządowych - o 0,9%, a od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych - o 3,1%. Zmniejszyły się natomiast należności od funduszy ubezpieczeń społecznych o 6,5%. Należności były wyższe niż przed rokiem o 12649,7 mln zł (o 4,5%), w tym należności od gospodarstw domowych wzrosły o 7,4%, od przedsiębiorstw - o 1,7%, od funduszy ubezpieczeń społecznych - o 13,6%, od niemonetarnych instytucji finansowych - o 3,2%, a od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych - o 21,0%. Zmniejszyły się natomiast należności od instytucji samorządowych o 1,0%.

Drugim, pod względem siły oddziaływania, czynnikiem generującym pieniądź były **aktywa zagraniczne netto**. Wyniosły one 178001,2 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 3,0%, a w stosunku do października ub. roku wzrosły o 20,8%.

Głównym czynnikiem ujemnie wpływającym na przyrost podaży pieniądza w październiku br. było **saldo pozostałych pozycji netto**. Wyniosło ono w październiku br. minus 121735,0 mln zł, a jego ujemna wartość pogłębiła się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 2301,4 mln zł, a w stosunku do października ub. roku - o 1801,7 mln zł.

Czynnikiem zmniejszającym podaż pieniądza w październiku br. było również **zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego**. Wyniosło ono w październiku br. 56587,0 mln zł i było niższe niż przed miesiącem o 1,2%, a w stosunku do października ub. roku - o 13,4%.

Wpływ poszczególnych czynników kreacji pieniądza na zmianę zasobów pieniądza ogółem kształtował się następująco:

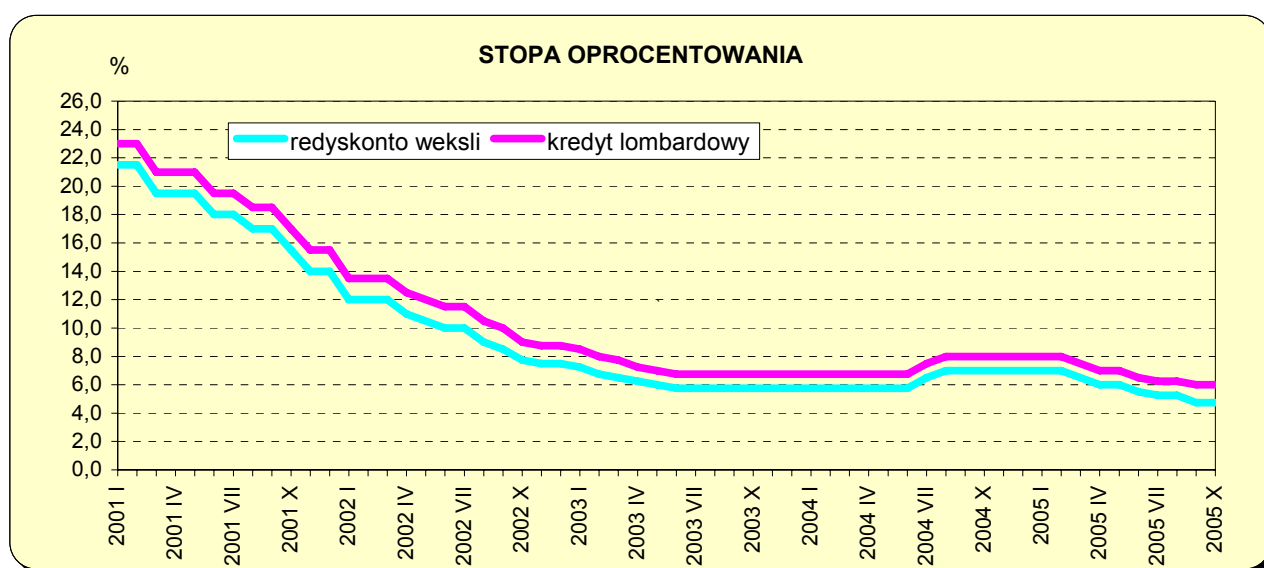
Wyszczególnienie	2005		
	VIII	IX	X
	w mln zł		
Przyrost zasobów pieniądza ogółem	6704,1	4740,6	7326,3
aktywa zagraniczne netto	3297,0	-7110,7	5115,2
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	44,7	3971,0	-661,7
należności	4027,7	2983,6	5174,2
saldo pozostałych pozycji (netto)	-665,3	4896,7	-2301,4

Na wzrost zasobów pieniądza w stosunku do poprzedniego miesiąca wpłynęło zwiększenie **depozytów i innych zobowiązań** o 4320,0 mln zł (o 1,3%), w tym depozyty i inne zobowiązania przedsiębiorstw wzrosły o 2,8%, gospodarstw domowych - o 0,4%, instytucji samorządowych - o 1,9%, niemonetarnych instytucji finansowych - o 2,2%, funduszy ubezpieczeń społecznych - o 6,3%, a instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych - o 1,8%. W stosunku do października ub. roku depozyty i inne zobowiązania zwiększyły się o 20057,9 mln zł (o 6,3%), w tym depozyty i inne zobowiązania przedsiębiorstw wzrosły o 22,3%, gospodarstw domowych - o 3,1%, instytucji samorządowych - o 19,5%, funduszy ubezpieczeń

społecznych – o 68,2%, a instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych - o 8,3%. Obniżyły się natomiast depozyty i inne zobowiązania niemonetarnych instytucji finansowych o 36,9%.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) wzrosły w porównaniu z końcem września br. o 0,8% i były o 10,5% większe niż przed rokiem. Pozostałe składniki M_3 zwiększyły się o 24,4% w porównaniu z poprzednim miesiącem oraz ponad 2-krotnie w stosunku do października ub. roku.

Obowiązujące od 1 września br. podstawowe **stopy procentowe** stosowane przez NBP, tj. stopa redyskontowa weksli i stopa kredytu lombardowego nie uległy zmianie i wyniosły w październiku br. odpowiednio 4,75% i 6,0% w skali rocznej.

Średni miesięczny urzędowy **kurs dolara amerykańskiego** wyniósł w październiku br. 326,00 zł/100 USD i był o 2,0% wyższy niż w poprzednim miesiącu oraz o 5,8% niższy niż przed rokiem.

Średni miesięczny urzędowy **kurs euro** wyniósł w październiku br. 392,61 zł/100 EUR i wzrósł o 0,04% w stosunku do poprzedniego miesiąca, a w porównaniu z październikiem ub. roku – obniżył się o 9,2%.

